

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **41**

DEN 12 OKT. 1924

PRIS: 35 ÖRE

REDAKTÖR
EVA BERGSTRÖM

Vår drottning
var jämte kronprinsessan en intres-
serad åskådare av den nyligen av-
slutade höstmanövern uppe i
Bergslagen. Här ses drott-
ningen och konungen i
samtal med general
de Champs.

K R Ö N I K A

PÅ OPERAN, SADE MIN GRANNE, var det knappt kvarts hus i går när Karin Branzell uppträdde.

Hans ord läto som en kultursuck, melan- koliskt studsande mot en fullproppad cir- kussalong där varje biljett var värd sin vikt i längschalar. Så har det varit varje match. Varav framgår att operachefen sak- nar musiköra för tidens krav när han inte låter Stiebel lägga in en susande höger- sving mot Åke Wallgrens haka och Herou landa en fruktansvärd smash på Stockmans solar plexus. Om en operaartist kan sjunga betyder nämligen mindre än om han kan tjuta med vargarna. Var övertygad om att Forsell behöver inte gå och vrida sina tri- kåer i förtyvulan över dagskassorna den dag då recensionerna se ut på det här viset:

Faust hade i går tagits upp huvud- sakligen för att ge den berömde italienska mästerverkaren Smocca tillfälle att ännu en gång briljera på vår operascen, denna gång i titelrollen med Conny Molin som spar- ring partner i Vallentins roll. Molins vän- ster är visserligen inte dålig och han dök bra men han gick dock i golvet för en fruktansvärd högerkrok och fick uträkning under publikens jubel. Domare var Me- fistofeles.

Dithän ha vi inte nått i alla fall. Men »sanningen är på väg», sa pojken tappa katekesen i hisstrumman. Boxningen hål- ler på att erövra världen. Vid senaste mat- chen syntes i vad man väl får kalla hov- logen, en general, en kommandant och en hovstallmästare. När hovfruntimbret ock- så får smak för denna sortens nöjen är det kanske bäst att förlägga galaföreställning- arna till cirkus och göra hr Palmqvist till hovboxkamrer. Vad man talar om i hov- trapporna blir sedan i den här stilen:

Såg grevinnan vad överstekammarherrn var groggy i går kväll?

Ja men mon Dieu varför också riskera att gå in för en match mot riksmarskalken med sina 89.6 — tungvikt helt enkelt, hr baron!

Å propos, man påstår att riksheraldik- kern håller på att träna för bantamvikt?

Mycket möjligt. Han har förresten en fin stil, fastän han ligger väl ofta på repet. Ämnar sig baron till Vita havet? Över- ceremonimästaren håller träningsmatch, han lär vara i briljant form.

Beklagar, min nådiga, men jag är befalld till hertigen. Det lär röra sig om överhov- jägmästarens protest mot att förra matchen blev förklarad oavgjord. Han påstår att överstekammarjunkaren haft hästskor i handskarna.

Perfectly stupid, my dear! Jag har ju själv varit med och synat dem. Au revoir, baron. Ses vi hos portugisiska ministern i morron kväll?

Det skall bli mig ett nöje fru grevinnan, försävt jag får hem lösnäsan till dess.

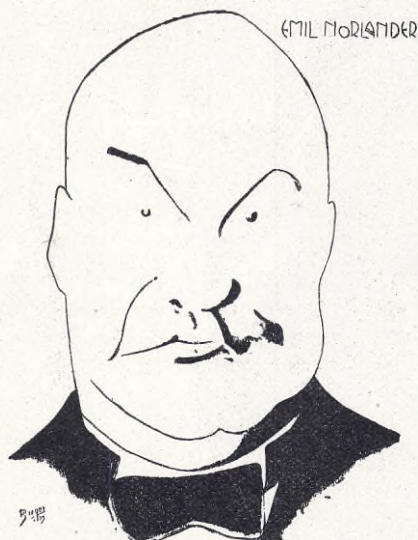
Ja det var ju beklagligt att vicomtens uppercut skulle ta så hårt. — — —

Under tiden söker sig folk andra nöjen. Just som damerna här funnit sitt högsta nöje i att klippa håret, kommer från andra sidan Atlanten meddelandet att modets prästinnor i U. S. A. utdöma det kort-

klippta håret såsom fult och smaklöst. Det är ju fatalt för alla damer här som låtit saxen härja på huvudskalleplat- sen just i tanke att det var chic i utlandet och som förresten kanske haft att utkämpa heta strider innan den moderliga myndig- heten gav med sig. Ty det är naturligtvis de unga flickorna som varit ivrigast att följa denna liksom andra av modets kastvindar. De äldre damerna äro nog mera betänk- samma. Och väl så. Förresten behövas inga långa utläggningar för att övertyga damerna om lämpligheten att inte kort- klippa sig. Det är nog med påpeka att ingen som äger ett riktigt vackert hår har hjärta att offra det. Den som är lycklig ägarinna till guldkimrande Loreleylockar eller ett hår tjockt och präktigt som Krakas är naturligtvis inte dum nog att avstå den förmånen. Blir shinglat hår detsamma som en självdeklaration om glesa testar misstän- ker jag att hårfrisöserna kunna ge saxen semester en tid.

Publicistklubben har i dagarna haft sitt nöje, nämligen i firandet av sin 50-årsfest

Mitt självporträtt.

Emil Norlander.
Karikatyr av Birger.

”En liten fågel satt en gång” på en skön zigener- skas hand. Efter kontant betalade 10 öre, släpptes fågeln att spatsera på en avlång låda, innehållande en samling tryckta kort och med näbben plockade bofinken ifråga upp ett kort med påskriften SÅDAN ÄR DU samt med följande innehåll:

Ädel, god och rättvis. Lätt uppbrusande men lätt förlåtande även. Alltid ledd av de mest oegen- nyttiga motiv. Frikostig utan att slösa. Kan icke neka en kvinna något, är dock sträng i valet av kvinnligt sällskap. Älskvärd till övermätta, fint bil- dad och oemotståndlig i sällskapslivet. Dansar gär- na samt förstår att med sprudlande gott lynne un- derhålla sin dam. Elegant och flott, förfaller aldrig till snobberi. Ärlig, rättfram, omutlig. Vinner i spel. Dock ej kortspel. Yfş aldrig av en framgång. Menar väl mot alla, men får ofta otack till lön. Spirituell, utan att vara snillrik, vinner lycka som diktare. Icke precis vacker, väcker lätt brand i kvinnohjärtan. Stora kloka ögon med något svär- miskt långst inne. Redbar till pruderier utan att spara i onödan. Hjälpsam desslikes, begär ej tjän- ster av någon, men är städe färdig att stödja andra. Svarar gärna på s. k. enquêter vill emellertid ej lysa inför världen. I det hela tillbakadragen, ta- langfull, gästfri, måttlig, ser livet i rosenrött, tror på ett lyckligt liv efter detta även.

EMIL NORLANDER.

och gjort det med en lysande bankett vars inte minst anmärkningsvärda detalj var att matsedeln skrivits helt igenom på svenska. Det goda föredömet kommer kanske att ha med sig utrotandet av köksfranskan. Och »tre små smörgåsar» låter verkligen gemytligare och hemtrevligare än det upp- styltade Hors d'oeuvres eller Sandwiches.

Klubbens fest var förresten märklig även därigenom att dess ordförande, inte utan skäl en man som vandrat i filosofiens upp- höjda pelargångar givit sina kolleger en med den vises milda ironi serverad läxa om ordensutmärkelsernas intighet. Se här, sade hans min medan den nytilldelade Nordstjärnan lyste på hans frack, tycker ni att vi utvecklingens fanbärare behöva sånt här, äro mina ledare betydelsefullare nu när jag kommit upp i rang med general- konsuln för Otaheiti?

Festmiddagens matsedel var god om den också inte i varje detalj följt Brillat-Savarin, upphovsmannen till vad man engång på spe kallat »matgudarnas bibel». Hans bok är översatt på svenska nu och med för- ord av själva doktor Hybbinette som dock begått felet att inte sätta ut mottagnings- tid och adress. Den som förätit sig på alla läckerheter den boken rekommenderar bör ju nämligen snart vara mogen. Ifråga om dryck ser jag till min ledsnad att Brillat- Savarin inte predikat avhållsamhetens dygd. Det gör ju numera varje om sin karriär mån person. Så även jag som David Berg- ström till behag skaldat följande kväde författat i en av magplågor efter en grund- ligare fest genomsyrad ruelsefull stämning. Skaldestycket heter Syndaflo den och lyder som följer:

Rinn vita älv ditt lopp igenom tusen strupar, flyt bred och präktig Sveriges största flod, lys, glittra som kristall, du landets riksklenod. Vid svalgets trånga brant ditt Niagara stupar och stänker en kaskad av kalla, sköna supar, som tänder svenskens blick, gör honom glad och god.

Det är dur alltigenom, hi och hej och livet i rosenrött. Nu fortsätta vi seglatsen:

Det vimlar utav skepp. Se Bacchus din armada där skepparen var kvart sig tar på tand en tår och uppå svaga ben vid rattens styrman står. Från festgalejors fröjder sorla stämmor glada, rödnästa superkarger uti finkel vada och bottenfocken töms vid hymnen Helan går.

Det är strax litet mindre tilltalande. Dock vänta bara, tavlan mörknar ändå mer:

Men borta på ett grund ses vid var svallvåg vicka ett gistet gammalt vrak med tacklingen i kras, en ömklig bild av Bacchi table rase. Vid fallrepet en gast ses lurig stå och hicka och darrhant sörpla in färdknäppens duvna dricka tills skutan går i kvav, aborrrar till kalas.

Målände eller hur? Dante kunde inte ha gjort det bättre. Därpå kommer slut- strofen vars mäktiga effekt tyvärr grumlas något av sista versen:

Så ser jag din seglats, du lömskaste bland floder. Nyss myste du som vän, nu med ett ilsket tjut du störtar på ditt rov och sliter loss var klut. I groggens mörka djup försvinner tappat roder och som ett redlost flarn kringflyter Bacchi broder. Jag dricker aldrig mer, — förr'n magkatarr'n är slut.

Så där broder Ekman. Gör i ordning ett mandat!

CELESTIN.

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som helst. **M. S. KOBBS SÖNER** är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen och dessutom den enda, som står under vetenskaplig kontroll. Begär därför alltid **KOBBS THÉ**, ty då vet Ni, vad Ni får.

D E R A S F R U A R

FRIHERRINNAN MÄRTA SPARRE, MAKÄ TILL BEFÄLHAVANDE AMIRALEN I KARLSKRONA, FRIH. CARL SPARRE.

DET FINNS ETT GAMMALT hus i »Sjömännens stad» med minnen och traditioner sedan långt tillbaka. Till 1801 var det ett av stadens förnämsta borgarhus, men då tillbytte sig staden detsamma mot en annan fastighet för att använda det som boställe åt befälhavande amiralen och därjämte till konungens bostad vid hans besök i staden. Därav dess namn, Kungshuset.

Sedan dess ha amiralerna avlöst varandra i det trevliga gamla huset, salarna ha strålat av ljus, uniformer, skönhet och feststämning, och de sällsynt vackra gamla gustavsbergskakelugnarna ha spritt värme och hemtrevnad även i vardagslag.

Hit in drog friherrinnan Märta Sparre som amiralinna för något år sedan. Hennes make var tidigare kommandör vid flottan och bosatt i Karlskrona, så hon var väl förtrogen med förhållanden och människor och förstod, vad som skulle komma att fordras av henne.

Men hon var mycket ung och vid mitt besök i Kungshuset säger hon själv, att hon mer än en gång besvärats av att vara för ung för sin ställning. Nå, den svårigheten, som helt naturligt i vissa fall kan förekomma har hon med takt och smidighet förstått att övervinna, och jag tror mig våga säga, att hon nu, då ett år gått, har all anledning vara nöjd med sig själv. Andra ha åtminstone varit det med henne.

Det var ungdom och glädje, barnskratt, musik och sång, som med friherrinnan Sparre drog in i det gamla Kungshuset. Själv är hon framför allt en hemmets kvinna. Hennes föräldrahem, det konservativa Almströmska hemmet på Rörstrand var ytterligt gammaldags, gediget och förnämt, och redan här insöp friherrinnan Sparre genom sin far ett varmt intresse för Sveriges försvar och främst dess flotta, vars speciella förespråkare han under sin mer än tjuugoåriga riksdagstid var. Men att för kvinnan hemmet är det främsta, fick friherrinnan Sparre framför allt lära sig, och då hon nu fått ett så stort hem att ordna och styra, känner hon nyttan av den grund hon fick i barndomshemmet.

Efter slutade skolstudier hann friherrinnan Sparre ej mer än företaga en längre utrikes resa genom Europa med sina föräldrar samt för språkstudier vistas en tid i Frankrike, innan hon som sedermera amiral Sparres unga maka blev med synligare band fäst vid sin barndoms intresse, den svenska flottan.

Kungshusets unga värdinna säger med övertygelse, att hon trivs förträffligt på den plats, som blivit hennes, fastän den är ofantligt krävande. När hennes första säsong som amiralinna förflutit, var hon också ganska trött — men efter en sommar med sin familj fjärran från representationsplikter är

Friherrinnan Märta Sparre.

Det gamla Kungshuset i Karlskrona har en värdinna, som trots sin ungdom med värdighet fyller sin krävande ställning som husmor i ett stort och representativt hem. Vår korrespondent berättar här en del om Kungshuset och dess härskarinna.

Iduns höstnummer

medföljer detta nummer av tidningen gratis till alla dess prenumeranter.

Det rikt utstyrda numret bjuder på värdefull och omväxlande läsning: en berättelse av *Celestin*, en prosadikt till den farna sommaren av damernas riddare *Daniel Fallström*, en skildring av en *Himalayaresa*, som en av våra diplomatdamer gjort, en berättelse av *Olga Raphael-Linden m. m.* Av *Strindberg* ger hans skulptör *Carl Eldh* intressanta glimtar i ord och bild, diktens och konstens höststämningar letas fram av en signatur och några konstnärer svara på frågan »Ser ni själfull ut?»

Iduns höstnummer får icke saknas i något hem. Separat säljes det i lösnummer. Pris 50 öre.

hon nu åter uppfylld av verksamhetslust och arbetsglädje. Friherrinnan Sparre älskar att ha mycket att göra — men den, som endast ser henne som den glada strålande värdinnan på någon av vinterns baler i Kungshuset, kan knappast tänka sig, vilken duktig och kunnig husmor hon i vardagslag är. Varje detalj av sitt stora hushåll leder hon med egen hand, och främsta föremålet för hennes omsorg äro naturligtvis barnen.

Ett lyckligt familjeliv omgärdar den förtjusande fyrväppling, vars muntra skratt nu genljuda mellan det gamla Kungshusets murar. Och medelpunkten i detta är den unga friherrinnan själv — hennes ledande hand spåras särskilt i de båda barnkamrarna som äro ett sannskyldigt paradiset för små människor mellan fem och tio år.

Skönt och luftigt är småflickornas rum med omsorgsfullt ordnade dockskåp, rader av jättedockor i verkliga babykläder i förtjusande sängar med de läckraste utstyrselar, tillräckligt stora för verkliga babies. På min fråga var sådana docksängar finnas att köpa, får jag det lika förbluffande som anspråkslösa svaret: »Å, dem har jag gjort själv — det är bara ett par trälådor, som jag klätt över».

Friherrinnan Sparre är rikt musikaliskt begåvad och har tagit sänglektioner för bl. a. *Dina Edling*. »Nu hinner jag så lite», säger friherrinnan Sparre, »det blir bara så mycket, att jag kan sjunga för barnen — f. ö. får jag njuta av andras sång och musik». Det där låter nästan, som om friherrinnan Sparre glömt all glädje hon gjort — och som vi hoppas hon kommer att göra alltjämt — med sin sång på välgörenhetstillställningar, på damsällskapet och vid många andra tillfällen i den stad, som har glädjen räkna henne till en av de sina.

Många andra plikter utom de rent representativa, följa med den ställning friherrinnan Sparre intar. I Karlskronafilialen av kvinnoförbundet för Sveriges sjöförsvar är hon självskriven ordförande, liksom hon är styrelsemedlem i Skeppsgossehemmet och Röda korset samt står i spetsen för sjöofficersfruarnas syförening, som arbetar för slumverksamheten. För denna sista förening ivrar friherrinnan Sparre synnerligen varmt.

Det är, som man ser, inte lite, som viljar på Kungshusets värdinna och husmor, men alltsammans ser ut att gå som en dans för henne. Hon hör till dem, som hinna med allting.

Husmoderns gåva har rikligen blivit given åt friherrinnan Sparre, hennes charme och strålande humör stimulerar hennes omgivning och sprida sol i det gamla amiralsbostället, vars goda traditioner om kultur och förfining hon även förstärker att upprätthålla.

A. F—K.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

VÅR FÖRSTA KVINNLIGA JOURNALIST

MINNEN FRÅN EN 40-ÅRIG KVINNLIG TIDNINGSVERKSAMHET.

IDUN HAR ANMODAT MIG ATT I anledning av Publicistklubbens 50 års-jubileum berätta något om mina första steg på journalistbanan.

I höst är det jämt fyrtio år sedan jag började på den banan. Sedan jag våren 1874 tagit studentexamen som privatist vid Stockholms Gymnasium, hade jag ägnat mig åt lärarinnerksamhet och tjänstgjort vid Wallinska flickskolan, men min håg och mina anlag lågo ej åt det pedagogiska hållet och jag längtade efter en annan verksamhet.

Hösten 1884 hade medfört ett evenemang inom Stockholms litterära och journalistiska värld. Lars Hiertas Aftonblad, hade kommit i nya händer, fått en ny chef och ett nytt liberalt program. Den nya chefen var Lars Hiertas måg, professor Gustaf Retzius. Bland andra punkter på den nya tidningens program stod även kvinnofrågan, som livligt intresserade både prof. Retzius och hans fru, och att detta intresse icke blott var av teoretisk natur visade herr professorn och chefredaktören genom att då han förstärkte tidningens redaktion, antaga mig såsom ordinarie medarbetare. Han var nämligen nog fördomsfri och framsynt att inse, att mycket av det journalistiska arbetet lika väl kunde utföras av kvinnor som av män. Hans egen fru var dessutom frivillig medarbetare i tidningen och tillbragte flera timmar dagligen på redaktionen och åtskilliga tidningens artiklar i olika ämnen kommo från henne.

Skolan lämnade jag ganska hastigt mitt i terminen. Där så väl som i min övriga bekantskapskrets väckte det stor förvåning och icke enbart gillande, att jag så hastigt övergav min säkra plats i skolan för att ägna mig åt något så vanskligt som journalistisk verksamhet — och det i en liberal tidning till på köpet.

Själv kände jag mig både glad och förskräckt. Glad över att få lämna skolan, där jag aldrig riktigt trivts, oaktat jag där hade flera goda vänner. Förskräckt över det nya arbete, som väntade mig och för vilket jag var ganska oförberedd. Det var också en stor skillnad att från skollivet med dess stränga disciplin och dess metodiska och enformiga arbete komma till en tidningsredaktion. Vad nu särskilt Aftonbladet beträffar, rådde där just då en särskild livaktighet och en ungdomlig entusiasm, vars make jag aldrig senare under min långa arbetstid varit med om. Chefen själv föregick med gott exempel; han hade tagit till uppgift att rycka upp tidningen och hans mångsidiga begåvning, energi och arbetsförmåga gjorde att han också kunde fylla denna uppgift. Han hade omgivit sig med en stab av dugliga medarbetare, både fasta och tillfälliga och bland dessa senare voro flera av de förnämsta stjärnorna på den tidens litterära firmament. Det var ju då det unga Sverige, 80-talets nya litterära skola, uppträdde och gjorde icke så litet väsen av sig, och nästan alla dess förnämsta koryfärer voro medarbetare i Aftonbladet. Så både Gustaf av Geijerstam och Oskar Levertin, både Anne Charlotte Ed-

Fröken Maria Cederschiöld.

Den första kvinna, som i Stockholm ägnat sig åt journalistkallet i en daglig tidning var fröken Maria Cederschiöld. Hon ger här några intressanta minnen från professor G. Retzius Aftonbladstid.

gren och Alfhild Agrell så väl som Ellen Key och Ola Hanson. Även många av de äldre författarna hade förvärvats som medarbetare så bl. a. Harald Wieselgren och Claes Lundin och främst bland alla Victor Rydberg, som samma höst tillträtt sin professur vid Stockholms Högskola. Han visade sig visserligen aldrig på redaktionsbyrån, men jag träffade honom på redaktionsbjudningarna, som ofta förekommo tack vare chefens och hans frus stora gästfrihet.

På listan av Aftonbladets medarbetare stod även Georg Brandes, vars rykte på den tiden stod i zenit. Samtidigt med att det nya systemet inträtt i Aftonbladet, hade Politiken i Köpenhamn börjat utkomma under bröderna Brandes' ledning. Här skrev Georg Brandes talrika artiklar och dessa skickades i korrektur till Aftonbladet, där de i största hast översattes och jag minns, att detta arbete kom på min lott.

Jag blev mycket väl mottagen på Aftonbladet både av cheferna och medarbetarna. En kvinnlig ordinarie medarbetare i en tidning var på den tiden något alldeles nytt och väckte ett visst intresse och nyfikenhet. De manliga kamraterna voro mycket hyggliga mot mig och de gjorde sitt bästa för att jämna vägen för mig.

Aftonbladet var på den tiden inrymt i ytterst trånga lokaler i n:r 8 Munkbrogatan. Maskinsättning och stereotypering voro alldeles okända likaså rotationspressar. Allt sattes för hand och när tidningen skulle tryckas, sattes formarna in i pressen, och pojkar drogo fram de färdigtryckta exemplaren, som sedan hoplades och vekos.

Även arbetet på redaktionen bedrevs på annat sätt än nu. Det var mindre arbetsjäkt och brådska. Det fanns färre tidningar, och konkurrensen var mindre skarp. Av olika dagliga upplagor, halvveckoupplagor och söndagsnummer visste man intet. Reportaget befann sig i sin linda och behandlade huvudsakligen mord, olyckshän-

delse och eldsvådor. Intervjuer och enquirer existerade icke ens till namnet. Några avdelningar, särskilt lämpade för fruntimrens smak och fattningsgåvor, förekommo ej, ingen »damernas spalt», ingen avdelning för »kvinnan och hemmet», icke ens några modekrönikor eller matrecept.

I olikhet med de flesta senare tiders kvinnliga journalister blev jag därför icke använd på de för dem närmast liggande områden. Nästan samtidigt med att jag gjorde mitt inträde på A. B. lämnade en av medarbetarna på utrikesavdelningen tidningen, och som jag var intresserad av historia och politik och tämligen hemma i främmande språk fick jag rycka in i hans ställe.

Emellertid användes jag även på andra avdelningar än utrikes, och då visade sig ofta fördelarna av att ha en kvinnlig medarbetare. Redan till den första julen började jag recensera jullitteratur, ehuru jag helt blygsamt fick hålla mig till barn- och ungdomsböcker, och därvid kom erfarenheten från min lärarinnerksamhet mig till godo, då jag därigenom vunnit en viss kännedom om barnpsykologien. Ibland skickades jag ut i staden på reportage, så t. ex. för att skriva om någon utställning hos Handarbetets vänner eller också att referera något möte. Ett av mina allra första uppdrag som referent gällde att skriva om Svenska akademiens högtidsdag.

Mer livligt och originellt var utan tveivel ett barnmorskemöte, dit jag även skickades för att referera. Då endast kvinnor hade tillträde till mötet, hade jag äran att ensam representera den tredje statsmakten, och mötesdeltagarna voro icke litet smickrade över att uppmärksammas av nämnda stormakt. Mötet var det första i sitt slag, och både ordförande och övriga deltagare voro ganska ovana vid de parlamentariska formerna. Ordföranden, som tydligen hade den icke alldeles ovanliga föreställningen, att en journalist borde vara hemma i litet av varje vände sig gång på gång till mig för att få råd och upplysningar. Då talarinnorna voro både talrika och mångordiga, och jag var angelägen att det hela skulle sluta i tid, så att jag skulle hinna få in referatet i dagens tidning, fick jag ordföranden att begränsa tiden för varje anförande, och det var nog till båtad för samtliga parter.

En annan gång sändes jag för att skriva om examen i en kurs i huslig ekonomi för blivande lärarinnor. Min närvaro imponerade ofantligt på både lärarinnor och elever, mycket mer än själva skolinspektören kanslirådet Kastman. En smördeg höll på att under demonstrationen misslyckas, så darade eleven, som hade den om hand, och det var på vippen att hon hade svimmat vid tanken på att allmänheten på aftonen skulle få läsa om hennes fiasko. Men journalisten, som minst av allt var expert på området, märkte ingenting. Och när sedan frukosten avåts, smakade examensresultaten bra, och mätt och nöjd skrev undertecknad en entusiastisk skildring av examen och berömde både lärarinnor och elever, både metoden och resultatet, både de

(Forts. sid. 1032.)

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKALNING OCH KOPIERING SJÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

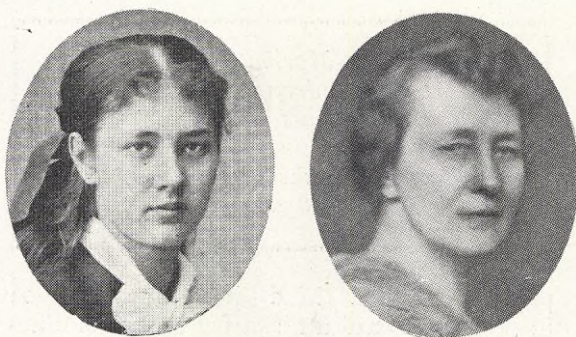

EN KROSSAD ILLUSION

KÄNDA DAMER BERÄTTA SINA FLICKMINNEN.

FLICKMINNEN! — DET ÄR SOM EN fläkt av erotik över det ordet. Minnena från fröjdernas, svärmeriernas och de o begränsade möjligheternas tid. Den lille guden är i livlig rörelse, men han kastar blott omkring sig med rosor och konfetti, en smula hårdhänt kanske ibland, men de skarpa pilarna sparar han ännu. Träffarna av dem bli väl också till minnen, men inte av den art som man biktar. De andra däremot, dem ser man på med ett litet löje, de bli med åren till små humoristiska episoder dem man ibland underhåller sina vänner med — isynnerhet de unga, de utgöra i dylikt fall den tacksammaste publiken.

Ett sådant litet minne med en »han» som medelpunkt skänker mig i dag ett oblandat nöje fastän den då fyllde mitt hjärta med harmfylld indignation. »Han» var en ung kandidat, inte någon Adonis men med ett utseende av det slag som brukar kallas intressant och som slår livligt an på flickhjärtan i tonåren. Vi träffades i gemensamma umgängeskretsar — den tiden umgicks man i familj, och kotterivis kom ungdomen ofta samman. Vi voro alla mer eller mindre betagna i honom, han sjöng till på köpet med en klangfullt tjusande baryton, och jag beundrade en tid

Sigrid Elmblad vid 17 år och nu.

Vad är ljvare och bittrare än händelser och upplevelser i flickåren! Men på avstånd blåna de alla. Idun har bett några kända kvinnor från olika verksamhetsområden förtälja något flickminne — här det första av författarinnan Sigrid Elmblad, som erinrar sig en mycket tragisk kärlekshistoria från sina första tonår.

Reissigers Grenadiererna som världens skönaste sång för hans skull.

Så skulle det bli en liten dans hos min näst bästa flickvän, och han, den beundrade skulle komma dit. Han kom sent, som en furste till sina troget församlade undersåtar. Alla flickögon strålade vid hans åsyn och han var utan tvivel fullt medveten därom.

Naturligtvis sjöng han under kvällens lopp Grenadiererna »Brusande vilda ström» — det var hans parnummer och jag tror aldrig jag hörde honom sjunga något annat. Medan han sjöng sökte hans blickar turvis de andäktiga beundrarinnornas, som till inhöstande av hans triumfer. Så kom dansen i gång. Ah, vad jag väntade på att han skulle bjuda upp mig, och till sist kom ju också min stund. Och då, då inträffade det underbara — under en paus sade han till mig med låg betydelsefull röst:

»Jag har så bråttom med tentamen så jag hade inte tänkt komma, men... frestelsen blev för stark.» Och därvid såg han mig djupt i ögonen med en blick som sade långt mer än orden.

Den natten höllo säkert rosiga drömmar vakt kring mitt läger, men följande dag kom min näst bästa vän på besök. Hon lyste som en vårdag och så berättade hon mig i förtroende att »han» hade sett henne djupt i ögonen och sagt, att han hade så mycket att göra, att han inte tänkt komma, men att frestelsen blev för stark.

Naturligtvis biktade jag mig också i upprörd harm och den dagen blevo två krossade flickillusioner jordade.

SIGRID ELMBLAD.

EN AKTUELL FILOSOF OM KVINNAN

HARALD HÖFFDING HAR HÖGA TANKAR OM KVINNAN OCH HENNES RÄTT I SAMHÄLLET.

DET ÄR MINSANN INTE OFTA STORA filosofer äro artiga och vänliga mot damerna. Mestadels är det djupt förakt för det svaga könet, för kvinnan, som antingen är slaven i hushållet eller den farliga, falska fresterskan, som mannen skall undfly, om han vill behålla sin stora ande och sina snillrika tankar. Vi stackars kvinnor behöva bara erinra oss Nietzsche och Schopenhauer — för att nu ta några av de mest kända kvinnohatarna ur högen — så ha vi fått nog och känna oss tillräckligt enkla.

Därför känns det som en lisa för själen — för den själ som kvinnan icke anses ha! — när man träffar på en filosof, som har andra och högre tankar om kvinnan. En sådan damernas riddare är den berömde danske filosofen Harald Höffding. Och vad ännu mer, han var det redan på en tid, då kvinnornas aktier stodo mycket lågt.

I sitt stora verk »Etik», vars första upplaga utsändes 1887, ägnar Höffding ett par kapitel åt kvinnan och hennes ställning i samhället och man kan ungefär föreställa sig vilken effekt Höffdings här uttalade radikala åsikter måtte ha haft på hans samtid. På en ny generation verka de lika naturliga och självklara som hovsamma.

Med värme talar Höffding för äktenskapet, för den fria monogamien, i motsats till »den fria kärleken», som han kallar »obeständigheten satt i system», och polygamien, vare sig denna är legaliserad eller icke. Men ett verkligt fritt, värdigt och

Harald Höffding är just nu genom sitt giftermål med en ung svensk dam ett aktuellt namn. Därför skall det kanske intressera och roa våra läsarinna att höra den berömde filosofens åsikt om kvinnan, inte minst emedan han håller styft på henne — och gjorde det redan då han på 1870-talet gav ut sin »Etik».

djupt äktenskap kan endast finnas, om de båda kontrahenterna äro på ett särskilt sätt funtade. Hitintills, menar Höffding, har icke kvinnan haft tillåtelse att utveckla sig att bli den kvinna, som är värdig äktenskapet. Hon har icke haft den ställning och icke de rättigheter, som hon borde ha. Och förrän kvinnan fått detta, kan man icke tala om ett fullständigt äktenskap.

Därefter avlevererade Höffding ett verkligt försvarstal för kvinnan.

Kvinnans viktigaste uppgift är i hemmet men just därför att denna har så djupa rötter i hennes natur, behöver man icke ängsligt vaka över att hon tar sig an den. Naturen behöver icke vårt beskydd, den gör sig nog själv påmint. Men även om kvinnan icke deltagit i arbetet utom hemmet, bör hon dock ha kunskap om det, både för sin familjs och samhällets skull.

Förresten varför skulle kvinnan icke kunna ha arbete utom hemmet? menar Höffding. Det finns kvinnor, som aldrig

gifta sig, och det finns kvinnor, som mycket väl kunna förena sina husmoderliga plikter med arbete utom hemmet, utan att detta behöver lida därav.

Den teorien att kvinnan icke skulle passa i arbete utanför hemmet behandlar Höffding mycket försiktigt och diplomatiskt — kontentan är kanske, kanske icke, med en aning mera lutning åt det förra. Med friskare uppfostran och rikare möjligheter vet man icke vad det kan bli av kvinnan. Och om hennes psyke är en annan än mannens, nå, så kanske icke det skadar samhällslivet. Den sega och tacksamma kapphästen om att kvinnan hitintills icke utträttat något i historien, bemöter Höffding också och säger därtill att en sådan måttstock anlägger man dock icke, när det är fråga om en ung mans rätt att utveckla sina möjligheter. Ett sådant resonemang anser Höffding lika orättvist som när någon har sagt att vad som kan göras utan kvinnorna, icke bör göras av dem. Tänk om en man endast skulle få sitta på en plats, där han inte kunde ersättas av någon! Nej, säger Höffding, det är varje människas, mans som kvinnas rätt, att utveckla sina anlag. Det tjänar intet till att tvista om mäns och kvinnors natur och begåvning — vilka de djupast liggande olikheterna äro, skall komma i dagen först när både män och kvinnor få samma möjligheter att utveckla sina krafter.

Och som slutord till kvinnan säger Höffding, att det icke endast är hennes rättig-

(Forts. sid. 1033.)

DET LITTE R Ä R A L I V E T

FÖR IDUN AV MARIKA STJERNSTEDT.

DET BERÄTTAS ATT PÅ EN HOVFest hos Napoleon III närmade sig kejsarinnan Eugenie den ene av de i den vittra världen celebre bröderna Goncourt och frågade honom vad man väl skulle kunna göra för litteraturen. Goncourt svarade:

— Älska den.

Svaret är gott idag likaväl som det var den gången. Det har talats vitt och brett och ofta o, hur dumt, i frågan om litteraturens, eller kanske rättare sagt litteratörernas, behov av pekuniärt understöd. Författaren vill leva och leva någorlunda människovärdigt: det är en egenhet han delar med det ojämförliga flertalet medborgare. Men av ännu större vikt för honom är dock att han får känna litet intresse för sin gärning omkring sig. För sin gärning; — icke för sin person. För sin gärning och för sina kollegers, sina diktarbröders (och systers) gärning; för litteratur över huvud taget. Den litterära växten fordrar sympatiens sol, låt vara att denna sol icke är den enda faktorn att räkna med för en litterär kulturs utveckling.

Intresset för diktning, genomsnittsnivån i fråga om läsning står icke i Sverige påfallande högt, om det också i rättvisans namn måste sägas att läslusten är i avgjort och fortsatt stigande mot för en 20—30 år sedan och likaså smaken, självständigheten och förståndet vid valet av läsning. Men en viss överlägsenhet eller flabbighet i tonen, när det gäller böcker, författarskap — allra helst författarskap i samband med det ominösa ordet yrke, och ändå är väl ordet yrke bra anspråkslöst bredvid t. ex. kall! — är dock inte ovanlig hos oss. Det må ju vara sant, att här, liksom överallt, kanske 90 % av vad som kommer på bokhandelsdisken är tämligen efemärt och åtminstone 50 % alldeles likgiltigt. Men man må likväl minnas, att mångfalden icke blott är av ondo: den är också en mätare av allmänskulturen. Den visar på jordmånens bördighet. Också bland dussinböcker och genomsnittliga debuter finner man att nivån idag stigit från t. ex. det såsom »litterärt» överskattade 90-talet. Folk skriver bättre nu, och betydligt mera folk skriver en god ordinär svenska, visar sig ha kulturella begrepp, syftar, om än tafatt, åt något man kan kalla »livs-åskådning» eller allmänsyn på tillvaron. Detta åtminstone visa åtskilliga av dussinböckerna.

Skäl att oförbehållsamt älska dem alla, ha vi ju därför icke. Det torde inte heller Goncourt begärt eller åsyftat. Men älskar man litteraturen över huvud taget, kan det ha sin glädje att söka hitta det goda också i det lilla och snart förflyktigade — om det bara alls finns något av det.

De böcker jag idag har att här omnämna höra alla till de små, om de än äro sinsemellan olika; flera av dem äro debuter. Sedan Ester Blenda Nordström gjorde lycka med sin Piga bland pigor ha rätt många företagsamma unga damer slagit sig på att i bokform skildra sina erfarenheter på diverse livsområden; den senaste större framgången på banan gjorde väl Vivi Laurens

Författarinnan Marika Stjernstedt, som från och med denna månad inträder som chef för Iduns litterära avdelning, presenterar här sin första artikel om litteratur tillika med recensioner över några nya böcker.

piga i Amerika. Med litteratur ha dessa böcker knappast att skaffa, icke ens förebilden, som dock var ett stycke förträfflig journalistik. Vivis resa återigen kan betecknas som ett rätt och slätt pratflöde, en god jargong, men utan ens ett försök att samla de gjorda, delvis helt pittoreska rönen under en ledande idé. Den senaste avläggaren i genren, I rang med husets katt av Astrid Våring, ger oss en ung guvernants tillvaro ute på en lantgård, och här har författarinnan istället uppburits av den bestämda ambitionen att åstadkomma en roman, d. v. s. en bok med öden i, med kärlek, sorg, död o. s. v. Jag är inte säker på om det inte varit bättre att hon trampat i föregångerskornas fotspår och nöjt sig med att ge ett dokument. Guvernanttillvaron kan helt visst vara värd sin belysning. Här få vi emellertid inte mycket av den. Guvernanten har just inte mycket tid över för sina avlönade uppgifter, om man får tro boken, där diverse kärleksintriger taga mesta utrymmet. Titel och uppslag lovade mer — eller rättare sagt annat — än den barnligt romaneska guvernantsaga från ett eller annat mörkaste Småland, man får till livs.

Isa Berg har skrivit Renée Sivert, »en bok om den lilla och den stora kärleken». Med den lilla kärleken menas här flirt och erotiska förhållanden utan djupare mening; med den stora menas hjältinnans alltförlåtande passion för sin man n:r 2. Hon har skilt sig från n:r 1, en disträ professor, i vars intressen hon saknade förmåga att gå upp, och den stora passionen ägnas en slarvig, slösaktig, härresande banal löjtnant, som från början inte tagit sin lilla erövring vidare allvarligt, men småningom vinnes av hennes allvar och ädelmod. I detta sista ligger bokens tanke och syfte och det kommer också fram med en viss känslighet och värme. Tyvärr är boken eljes skriven med en banalitet, som endast överträffas av löjtnantens. En litet mer personlig blick på människor och händelser, och det kunde blivit en debut att åtminstone försöka komma ihåg. Nu blir totalintrycket nästan = 0. Inte långt ifrån samma omdöme måste ledsamt nog ges även Ellen Yngve för hennes Signe Hedmarks äktenskap. Här hittar man dock emellanåt ansatser just till en smula personlig uppfattning och typskildring. Men författarinnan, också hon en debutant, har inte förmått hålla ihop sitt delvis bra material. Berättelsen flyter raskt, utan sentimentalitet, men den flyter hit och dit och lämnar slutligen läsaren efter genomgångna 250 sidor helt liknöjd för de många personer man där stiftat bekantskap med. Bo-

ken har trots sitt omfång och en viss realistisk talang i pännföringen blivit endast en tunn skiss.

Mera nöje gör det mig att få anmäla Vira Eklund: Joakim Karlsson och annat statfolk. Inte att den boken utmärker sig för större originalitet eller väcker starkare hopp om att just denna debutant blir en av dem, som en dag »skola göra't.» Men den är skriven med en enkelhet och rättframhet som strax vinna. Boken behandlar livet i statarbyggningen under ett mellansvenskt slott och är sammansatt av ett halvt dussin kortare skildringar, ett par av dem rena obetydligheter, men ett par andra, som verkligen ge ett levande intryck. Så bilden av Joakim Karlsson själv, en bild av svenskt armod och svensk tålig förnöjsamhet, som är äkta; eller berättelsen om hustrun, Selma Ros, som övergivits av mannen och sliter och släpar ensam, fast besluten att inte se åt honom vidare, om han bara skulle våga komma tillbaka. Han kommer emellertid, och utan stora ord ger hon honom hans plats igen; ty hur det är, hon är ju dock hans hustru och det är inte något man utan vidare slänger över bord. I denna fräsna bok lägger jag också märke till hur starkt motsättningen mellan statfolkets usla tillvaro och grevens uppe på slottet kommer fram: grevens äro utmärkt hyggliga, välvilliga och vänliga — men det är i en annan värld de leva, fullkomligt bortom världen närmast omkring dem. Detta ger de konstlösa historierna deras patos.

I rang med de debutarbeten man en smula stannar vid står även Döda människor av Rudolf Värnlund. Jämförd med föregående har den en betydligt mer litterär kvalitet och hållning — tyvärr dock, litet för mycket litterär. Det ligger mycken läsning bakom Rudolf Värnlunds diktning; man anar både ryskt och tyskt i bakgrunden, och icke alltid av det lämpligaste såsom skolning betraktat. Innehållet består av åtta noveller, alla med psykologiskt, halvt om halvt patologiskt motiv. Av humor inte ett uns. Av sannolikhetsvärde inte stort. Det gäller blott ett individualistiskt uppgående i en grumlig, drömlig värld, eller en värld befolkad med fantomer. En ung man ger sig exempelvis ut på resor, han far härs och tvärs över Europa och in i Asien. »Men han upplever ingenting.» Arme unge man! Jag tror för min del att han — och åtskilliga andra i boken — skulle kunna ha mycket gott av resor, om de blott förmådde sig att lämna varje krav på morbida utomordentligheter hemma. Det de kalla upplevelser är alltför ofta blott spasmodiska sinnestillstånd. Och likväl lämnar man inte förargad eller likgiltig denna bok ifrån sig. Ett temperament speglar sig i den, en vilja och lust att spränga fram till något. Detta något kanske herr Värnlund kommit närmare med nästa bok.

Marika Stjernstedt.

Carl Peter

PÅHLLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

Kraftnedsättning
övertvinnes snabbast med

IDOZAN
ERKÄNT BÄSTA JÄRNMEDICIN

TVÅ FÖRETAGSAMMA STUDENTSKOR

Fröken Gunnel Slöör.

BILDERNA HÄR OVAN VISA TVÅ unga damer, som just ämna företaga en mer än vanligt långväga resa.

Båda togo studenten förra våren, och veckan efter examen förlovade sig fröken Gunnel Slöör med bergsingeniören Lennart Nordenfelt, vilken hade anställning som representant för S. K. F. m. fl. stora svenska industriföretag i staden Johannesburg i Sydafrika.

Den nybakade fästmon tyckte helt naturligt att »där du är, där vill jag ock vara», och när svenske prästen i Johannesburg, som varit hemma på semester, skulle resa ut igen, beslöt hon följa med honom till det svarta Afrika. Hennes väninna Eva de Champs hade sedan ingen ro förrän hon fick följa med, och nu stå som sagt de båda kamraterna resfärdiga.

Deras mening är att idka språkstudier. I Johannesburg finns nämligen ett universitet och de tänka stanna ute ett år. Resan från Kristiania beräknas taga 33 dygn.

Det är ju inte alldeles utan betydelse för vårt land om representanter för dess vakna bildade ungdom få tillfälle att göra studier inom en för vår kultur så pass främmande sfär som Sydafrika och man har därför anledning önska de båda unga damerna ett rikt utbyte av resan.

Fröken Eva de Champs.

COUÉ I ENKÖPING. ETT BESÖK I MONA MÖLLERS INSTITUT

»DAG FÖR DAG PÅ ALLA VIS BLIR jag bättre och bättre» — har inte när allt kommer omkring litet var av oss i all tysthet gjort sig ett Couéradband med tjugo knutar att rabbla den magiska formeln på med ett förstulet hopp att det kanske i alla fall kan hjälpa för något? Det hela är ju så enkelt och oskyldigt, kostar ingenting, kan alltid vara värt ett försök. På de senaste två åren har Coués metod spritt sig som en löpeld över världen och det är egentligen underligt att ingen förrän nu i höst kommit sig för med att hos oss öppna institut för självsuggestion i stil med den ryktbara institutionen i Nancy.

Fröken Mona Möller, som i slutet av augusti slog ned sina bopålar i Enköpings idylliska förstad Fanna, är emellertid den första inte bara i Sverige, utan i hela Norden och har också redan i sitt institut, som varit öppet knappt en månad, sökts av patienter även från grannlanden. Fröken Möller är skånska, dotter till den åldrige matematiklektorn Adolf Möller från Hälsingborg och började redan i våras, då hon återvände efter ett par månaders vistelse hos Coué i Nancy att något praktisera i föräldrahemmet i Ousby. Säkert var det emellertid ett riktigt grepp att förflytta institutet till Enköping, som ju utom sina traditioner från doktor Westerlunds tid har fördelen att ligga centralt i Sverige, nära Stockholm och samtidigt erbjuda den idylliska ro nervpatienter behöva. Ty det är givetvis nervpatienter, som i första rummet komma att söka fröken Möllers hjälp vid förmedlingen av den mer personliga bekantskapen med det system, som skall lära dem att själva besegra sina krämpor.

Fröken Mona Möller. Det svenska Couéinstitutets föreståndarinna.

En lärjunge till Coué, fröken Mona Möller, har i doktor Westerlunds Enköping upprättat det första Coué-institutet i Sverige. Efter den oerhörda spridning Coué-systemet fått, kan det vara intressant få höra hur det går till på en mottagning.

— Jag kan inte bota er. Jag har inga salvor eller läkemedel. Ni skola bota er själva genom att taga i er tjänst den kraft, som bor inom er i det omedvetna — det är den lära fröken Möller predikar liksom hon tidigare själv hört gubben Coué med cigarren i mungipan, dag efter dag predika den vid massmottagningarna i Nancy — »C'est si simple que c'est difficile à comprendre» (det är så enkelt att det är svårt att förstå) brukar Coué säga och fröken Möller instämmer till fullo med honom. Det hela är så förbluffande enkelt, så enformigt att man frestas att antingen betrakta det som ren dårskap eller också som ett Columbi ägg.

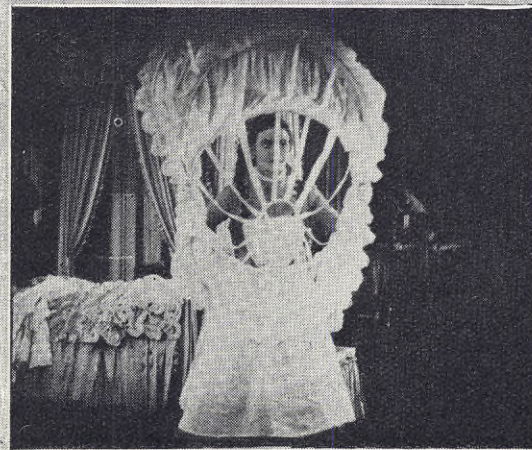
Och lika enkelt som det är för patienten att rabbla sitt »Bättre och bättre... eller »Det går bort, bort, bort» lika enkelt är det tydligen för den som likt fröken Möller yrkesmässigt praktiserar metoden för att hjälpa andra. En mottagning har varken för patienten eller läkaren — nej, hellre föredragshållaren — minsta likhet med en medicinsk konsultation. Inga frågor om namn och ålder, inga undersöknings- eller sjukdomsbeskrivningar, inga detaljerade föreskrifter. Patienterna, som på förhand inne på kontoret få köpa biljetter som till en biograf eller teater (obemedlade behandlas kostnadsfritt) och troget hålla dessa i nypan under hela seansen få sätta sig på stolar runt väggarna i ett eljest omöblerat rum. Fröken Möller håller ett kort föredrag om Couémetoden och gör sedan en hastig rond. Hon talar några ord med var och en av de hjälpsökande, förhör sig om vederbörandes åkomma, uppmanar patienten att följa givna läkarordinationer, för-

Tomtens Bakpulver

s.k. jästmjöl

DEN MJUKA, SIRLIGA KRINOLINEN . . .

MODEDÅRSKAPER OCH TOALETTVEDERMÖDOR I DEN GAMLA, GODA TIDEN.

icke ha haft det för lätt varken vid sin toalett eller i sin dagliga tillvaro.

En liten aktuell vink om riktigheten av denna förmodan får man i Norma Talmadges senaste stora film och jubileumsfilm »Secrets», som denna vecka haft sin premiär i Stockholm. Här uppträder den beundrade Norma som en liten förtjusande krinolindam. Men att den som skulle vara fin fick lida pin på mormors tid demonstrerar Norma i några scener, där hon visar vilka vedermödor, som voro förbundna med bärandet av den sirliga krinolin. Först sätter hennes kammarjungfru på henne den stora krinolinställningen av fjädrar och sidenband. (Se bild överst t. v. och följ sedan vidare.) Så komma tre underkjolar och en läcker överkjol på, varefter midjebandet dras åt. Midjan skulle vara smal som en getings — Norma är slank, men tänk på de arma med korpulenta stofthyddor. Sedan skall det lilla urringade, fjäderstela livet sättas på. Kokett niger nu Norma för sin strängt synande mor och lyfter kjolen så att de eleganta krusförsedda byxholkarna synes. Till slut tar hon med yttersta ny-

HUR MYCKEN SMÅLEK FÅ ICKE NUTIDENS kvinnor uppbära för sina modedårskaper! Modesensationerna avlösa varandra och skapelsens herrar le och undra över att Evas döttrar icke förbrinna i modelågorna. Men vad äro egentligen det tjugonde århundradets modedårskaper jämförda med gångna seklers? Hur obekvämt och tillkrånglat voro icke våra mormödrar klädda i »den gamla, goda tiden»? De måtte minsann

pan den spetsprydda näsduken och den lilla tårtpappersbuketten, som hon bär med en graciös rörelse, och den lilla krinolinskönheten är färdig att presenteras i balsalen.

O, nya tiders kvinnor med era raka två och en halvmetersfodral! Utan underkjolar, utan midjeband, utan fjädrar — ja, snart utan allting skulle kanske någon elak och spydig herre säga.

säkrar att han skall bli bra och ger några hastiga strykningar längs armar och bål. Så följer ett andra föredrag och till slut en allmän utdelning av små radband med tjugo knutar. Det hela var ytterligt enkelt, men patienterna föreföllo belåtna och vid det tillfälle då Iduns meddelare besökte institutet försäkrade åtminstone en av dem, som under en veckas tid sökt institutets hjälp för astma att hon blivit fullständigt botad för sitt onda. En annan i ena sidan förlamad norsk dam, som i rullstod dagligen drogs ut till institutet, ansågs ha blivit betydligt bättre. Denna patient hade rekommenderats till fröken Möller av en syster som tidigare behandlats av fröken Möller i Ousby och blivit botad för nervösa åkommor.

Fröken Möllers verksamhet in-

Från mottagningen i fröken Möllers Couéinstitut i Fanna vid Enköping.

skränker sig naturligtvis inte till denna allmänna förmiddagsseans. Hon ger också om så önskas mer privata behandlingar, fastän hon liksom Coué själv synes hylla den läran att de bästa resultaten nås vid gemensamhetsseanser. De olika patienterna stödjade varandra: den som ser hur en annan blir frisk får därigenom ett incitament till sitt eget tillfrisknande. Couémetoden är alltigenom demokratisk, även däruti att den är så lättlärd. Vad den fordrar av sina utövare är ett barnsligt förtröstanfullt sinne, så att man utan tvivlande baktankar fogligt rabblar de kända formler, som skola tämja det omedvetnas mystiska makt. Den, som icke kan prestera detta, botar säkert icke Coué. Men det hindrar icke att hans metod kan vara till hjälp för många. E. B.—e.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

PÄLSVERK
ÖRGRYTE KEMISKA

BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAT
HOS

GÖTEBORG

HOS HENNING BERGERS UNGA DOTTER

EN BLIVANDE KONSERTSÄNGERSKA INFÖR SIN DEBUT.

Henning Bergers dotterson, Jan.

FÖR DEN SOM HAFT LYCKAN ATT känna Henning Berger och vara gäst i hans hemtrevliga konstnärbo vid Strandgade var det en kär upplevelse att hälsa på hans unga, vackra dotter i hennes egenskap av debuterande konsertsångerska.

Blåögd, ljushårig, käck och leende kommer Sonja Berger (så kallar hon sig på affischerna) mig tillmötes ute i våningen på Askersbro, sin fars levande avbild, och hon säger genast på felfri köpenhamsdialekt:

»Ja, ni undrar säkert över att i mig träffa en ung dansk dam, men jag har ju levat så länge i Danmark att jag nu behärskar språket. Men jag kan också tala svenska,» säger hon leende.

Jag ser mig om i våningen. En hel vägg är full av bokhyllor, Shakspeare, Wilde, Heine, Shelley, Strindberg och så en uppsjö av modern skönlitteratur med dedikationer.

»Ett arv från er far?»

»Jag var ju hans enda barn och äger så gott som allt vad han lämnade efter sig av konst saker och böcker. Men han hade så mycket, att en del är undanlagt och inpackat...»

»Var er far lycklig?»

»Pappa hade en sådan omåttlig lust att leva. Men de sista åren kände han sig mycket trött. Han hade sockersjuka, och det var den, som vållade hans död. Fastän han älskade Köpenhamn var det dock hans ständiga önskan att få bosätta sig i Stockholm. Men han kunde inte få någon lägenhet! Det var tragiskt att samma dag i april som han medvetlös blev fördd till sjukhuset kom det kort från Henning von Melsted och Algot Ruhe. »Käre Henning», skrevo de, »våren är kommen, vi vänta dig!» Och en ny lägenhet stod färdig högt uppe på Söder...»

Fastän Henning Berger endast blev 52 år har han efterlämnat 26 band. De fylla

Henning Bergers unga dotter Sonja, gift med den danske bankmannen Steffen Trier, debuterar i dessa dagar som konsertsångerska. Iduns Köpenhamnskorrespondent har avlagt ett besök hos fru Trier, som livligt berättar om sin avlidne fader och sina konstnärliga planer.

i praktband en hel hylla på reolen — en gåva till Bergers 50-årsdag från Bonnier. Hans sista bok »En katt» gav anledning till, att en fransk författare som också har sysslat med kattpsykologien sände Henning Berger det omtalade verket med en lustig liten hälsning från »Kill» — den franska katten — till Bergers berömda »Zeppo»: Je te donne la patte! — En annan anmärkningsvärd födelsedagsgåva visar fru Trier mig. Det är en slags hopplockad bok »Klipp av och om Henning Berger», i ett stort praktband sänt från hr Alb. Sahlin i Stockholm och innehållande en mängd artiklar av Berger och om honom, bl. a. ser jag ett par rikt illustrerade sidor av Idun: »Ett svenskt diktarhem i Köpenhamn.»

»Har ni länge intresserat er för sång och musik?» frågar jag med tanke på den förestående konsertdebuten den 4 oktober.

»Jag har alltid haft lust att sjunga. Min mor var svenska, jag är född i Chicago och kom som liten treårig flicka till Sverige. Från mitt tolfte till mitt sjuttonde år var jag i penison i prästgården i den lilla staden Askersund. En härlig tid! Alltid skulle jag sjunga solo i skolan vid avslutningarna, bl. a. minns jag en gång jag måste sjunga, när biskopen var på besök. Det var min tysta, hemliga dröm att bli sångerska. Så kom jag hit till Köpenhamn. Min fars hustru i andra giftet Karen Wedel spelade med mig, i vårt hem kom det många kända musikmänniskor. Pappa älskade också

Sonja Berger-Trier.

musik, han kunde visserligen inte själv spela, men jag märkte att det kunde vara musik i hans röst, när han t. ex. läste Frödings dikter högt. Så började jag ta lektioner i sång för numera avlidna fru Margrethe Lendroph, gick på konservatoriet ett års tid, sjöng därefter för en fransk lärare Vladimir Talvi, en elev till Forsell... men en vacker dag kom jag underfund med att jag själv måste ta itu med saken, pröva mina egna krafter; alltså studerade jag vidare på egen hand, och nu står jag inför min debut i Koncert-Palæet.

På notstället står Mozarts »Il re pastorale.»

»Den skall min man accompagnera på sin violin. Han intresserar sig också mycket för konsten och offerar på den all den tid han kan för banken. Också i mina svärföräldrars hem, vetenskapsmannen och författaren Gersson Trier, musicerades det mycket. Jag har fått musiken i arv från två håll. — På konserten sjunger jag också svenska folkvisor.»

»Vilket föredrar ni, Sverige eller Danmark?»

»Å, det kan ni fråga om! (Det kommer strålande liv över fru Triers ansikte). Talas det om Sverige börjar jag genast längta efter Stockholm. Hur gärna skulle jag inte vilja ge en konsert däruppe!»

Vårt samtal avbryts av »den tredje generationens» ankomst, en liten treårig pojke.

»Vad heter du?»

»Jan Berger-Trier,» svarar pojken artigt och bockar sig.

»Vad skall du bli, när du blir stor?»

»Skolpojke!» lyder det något överraskande svaret.

Hans mor säger: »Jan, nu skall du gå ut och leka i Fjælledsparken.»

Och Jan viskar diskret i sin mammas öra:

»Är den herrn här, när jag kommer tillbaka?»

Henning Berger upp i dagen!

V. S.

Nästa gång

Iduns kvinnoklubb

sammanträder är det medlemmarna i sektion II, som samlas. Det blir onsdagen den 15 oktober kl. 7,30 em. på Fenix, då grevinnan Astri Douglas håller föredrag om moder och klädsömnad med mannekänguppvisning av nya modeller från N. K. Medlemmarna uppmanas medtaga sina medlemskort och nya medlemmar bedjas vara beredda att om möjligt erlägga sin årsavgift kr. 5.

Iduns kvinnoklubb i Malmö

håller sin första afton för vintern måndagen den 13 oktober med följande lockande program: Svenskt herrgårdsliv på 1800-talet, föredrag med ljusbilder av författarinnan Elisabeth Kuylenstierna-Wenster. Därefter musik för piano av fröken Barbro Törnblom som spelar kompositioner av Sgambati, Novak, Chopin och Beethoven.

K. F:s Extra Växtmargarin

K. F:s Extra Gräddmargarin

K. F:s Extra Smörblandning

äro marknadens yppersta produkter och säljas endast i de kooperativa affärerna, som dock stå öppna för alla.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

OLIVIA GYLLENHAMMAR.
F. Törnros, Sthlm. Änka efter ingenjören Carl Gyllenhammar.
85 år den 12 oktober.

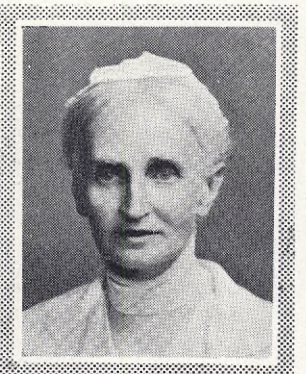
PETRA GUNTERBERG.
F. Spendrup, Sthlm. Änka efter telegrafkommissarien och läroverksläraren S. J. Gunterberg.
75 år den 16 oktober.

LOTTEN SIÖSTEEN.
F. Erikson, Rydbo. Maka till arkitekten Albert Siösteen.
70 år den 9 oktober.

BETTY WINBLAD von WALTER.
F. Widéen, Nordmaling. Maka till f. d. majoren J. Ludvig Winblad von Walter.
65 år den 5 oktober.

HELFRID CEDERBLAD.
F. frih. Hermelin, Uppsala. Änka efter kontraktsprosten Wilhelm Cederblad.
65 år den 16 oktober.

AGNES STJERNSTRÖM.
Fröken, Sundsvall. Delägare i grosshandelsfirman Stjernström & C:o. Stadsf. m. m.
60 år den 3 oktober.

AGNES FREDENBERG.
F. Signeul, Sthlm. Maka till generaldirektören Karl Fredenberg.
60 år den 10 oktober.

IDA JOSEPHSON.
F. Josephson, Sthlm. Maka till professor C. D. Josephson.
60 år den 12 oktober.

HELENA MODIN.
F. Kjellerstedt, Multrä. Maka till regementspastorn fil. d.:r Erik Modin.
60 år den 14 oktober.

HILDA KÄLLBLAD.
F. Ancker, Hjäsås. Maka till kyrkoherden i Hjäsås, J. Källblad.
60 år den 15 oktober.

AXELINA BERGÖ.
F. Wallin, Sthlm. Maka till hovpredikanten Carl Bergö.
55 år den 11 oktober.

FRIDA BÄCKMAN.
F. Lönnkvist, Åsele. Maka till kyrkoherden i Åsele J. Gustaf Bäckman.
55 år den 14 oktober.

GUNBORG GIEROW.
Fröken, Vänersborg. Skolkökslär. vid Dövstumsskolan. Dotter till kontraktsprosten C. O. Gierow.
50 år den 12 oktober.

HILDUR DIXELIUS- von ASTER.
Fru, författarinna.
45 år den 14 oktober.

ELVIRA DE LA GARDIE.
Grevinna, F. Smith, Malmö. Har av K. Maj:t tilldelats guldmed. av åttonde storleken med inskrift "Illis quorum meruere labores".

NATHALIA WINQUIST †.
Fröken. F. Folkskollär. i Halmstad och lärarinna vid landstingets seminarium. Dotter till kyrkoh. Lars Winquist, Ving.
* 1840, † den 7 augusti.

ALMA KJELLBERG †.
F. Hasselblad, Sthlm. Änka efter grosshandlaren J. E. Kjellberg.
* 1846, † den 23 september.

LOUISE WITTING †.
Fru, Sthlm. Änka efter stadsarkitekten i Jönköping, Wilhelm Witting.
* 1846, † den 25 september.

MÄRTHA von FRIESEN †.
Fröken, Göteborg. F. d. föreståndarinna för stiftelsen Kjellbergiska flickskolan.
* 1853, † den 29 september.

MARIANNE LYTH †.
F. Hinnerson, Sthlm. Maka till f. tullförvaltaren J. F. Lyth.
* 1854, † den 19 september.

För hösten 1924 framhålla vi Crêpe-Français

hellylle i ett femtiotal vackra moderna färger. Beakta särskilt denna nya, utmärkta goda kvalitet, som vi för att i ett slag göra populär åsatt ett pris utan konkurrens.
Kr. 4.75 pr met, dubb. br.

BRUNKEBERGS
Manufakturmagasin
Brunkebergst. 24, Sthlm.
Prover till påseende franco.

Den förnämsta Toilett-tvålen är Ledolintvålen emedan den gör en finmig, narig och ful hy slät och fraich. Rekommenderas av framstående läkare. Finnes i alla välsorterade affärer.
Tekn. Fabr. Ledolin, Sthlm. Rt. 26 62.

URMAKAREN. AV BEN HECHT

ÖVERSÄTTNING FRÅN ENGELSKAN AV ELLEN RYDELIUS.

TRÄDISKEN FRAMFÖR GUSTAVE är översållad med små bitar av fjädrar, små nycklar, nästan osynliga skruvar och besynnerliga redskap. Gustave själv är en stor man med mäktiga ögonbryn och tjock näsa. Han står bakom sin disk i urmakarverkstaden vid North Street och ser mycket för stor ut för själva boden och groteskt oproportionerlig bredvid fjädrarna, nycklarna, skruvarna och miniatyrverktygen som han har framför sig.

Ett mikroskop är fäst vid Gustaves högra öga. Det fästes med läderremmar kring hans stora huvud. Då han arbetar, flyttar han instrumentet över ögat, och då han vilar sig, skjuter han upp det, så att det sticker ut över ögonbrynet.

Gustave är urmakare. Då han var ung, gjorde han klockor med besynnerliga mönster. Men i årtal har han måst nöja sig med att reparera klockor. Insvept i sitt gammalmodiga läderförkläde, som hänger

En tragisk levnadshistoria och en originell personlighet skildrar författaren här i den gamle urmakaren, som efter ett liv av sorger och motgångar finner sin lycka i klockorna.

ned från axlarna, står den vörnadsvärde och något Gargantualiknande Gustave större delen av dagen och kikar ned på de små klockmekanismerna, som lämnas in i den gamla möbelaffären. Gustaves kompanjon har ansvaret för möbelavdelningen. Allteftersom Gustave blivit äldre, tycks han förlora intresset för saker, som icke höra till klockornas fina organismer.

Jag hade en klocka, som skulle repareras. Gustave sade, att den skulle vara färdig om en halvtimme. Han satte mikroskopet för ögat, böjde sig på sitt tunga rundaxlade sätt över den lilla klockan och började rota med sina tjocka fingrar. En fin pincett, en bräcklig skruvmejsel och några verktyg, som sågo ut som dockredskap, sysselsatte honom.

Vi pratade. Gustave svarade och undvek frågor och lämnade kommentarier medan han arbetade.

»Det är icke så svårt, när man blir van vid tet, sade han. Und jack är van. Klockor äro mina vänner. Jak tycker om att se på tem och få tem att gå. Ja, jag har arbetet med klockor länge. Årtal.

Nein, jak var en gång i manufakturbranschen. För länge sedan. Det var då jak var gift och hade barn. Jak kom över från gamla landet tå och börja. Micket snart hade vi pengar över. Vi kom ut hit till Chicago och skaffade oss ett hus. Ett micket vackert hus.»

»Min hustru var danserska i gamla landet. Kanske ni hört talas om henne. Men det gör tit samma. Jak hade den där klockverkstaden på andra sidan floden. Det var trettio år sedan. Und vi hade en lada och hästar.»

»Nu är det annorlunda. Hon är död och

Var och en sin egen sömmerska.

Idun bjuder sina läsarinnor en mönsteravdelning för klädsömnad.

Det börjar bli alltmera vanligt att damerna sy sina kläder själva. "Och bara man har ett bra mönster, är det ingen konst", säga de nya hemsömmerskorna. Idun har därför velat tillmötesgå denna hemsömmerskornas önskan om "bra mönster" och kommer i fortsättningen att en gång i månaden bjuda modeller — enkla, smakfulla och användbara samt lämpliga för hemsyning — jämte mönster, vilka ställas till Iduns disposition av Stockholms Tillskärareakademi, fru E. Harms, och som därifrån kunna rekvireras av Iduns läsarinnor. Denna gång presenteras en promenaddräkt och en praktisk klädning.

jag lever. Und om hon varit min hustru hela tiden, skulle hon ändå vara död nu. Also, vad betyder tit?»

»Men ni vet hur tet är. Vat man har i dag, har man icke i morgon. Är tet inte så. Min hustru först. Det vackra huset och barnen var icke nok för henne. Hon måste dansa också. Jak var yngre och mitt huvud var hårdare ten tiden. Und jak sade: Nej. Då gick hon sin väg. Ja, hon gick bort. Und tet var två småtingar. Min yngsta, en flicka, und min äldsta, en pojke.»

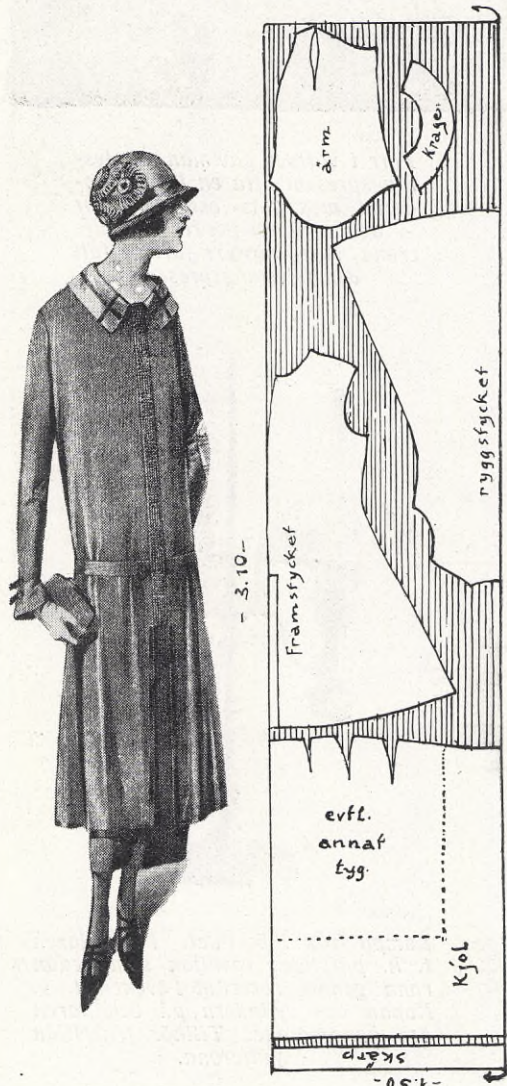
Mikroskopet fäste sig tätt intill de livlösa fjädrarna och nycklarna och skruvarna. Gustaves tjocka fingrar sträckte sig efter en babypincett. Och han fortsatte nu utan hjälp av frågor, med låg, guttural röst:

»Nåja, affärerna gingo illa och jak lämnade verkstaden ifrån mik. Und jak började något annat. Und så dog den yngsta. Ja, så går tit. Först en ting och sedan en annan. Och micket snart ha ni ingenting.»

»Jak försökte finna min hustru, men hon gömde sik för mig. Kanske var jak hård i de dage. När man är ung, är man sådan.

»Tet var kanske tjugo år sedan, kanske mer. Kanske tjugofem år. Saker och ting

(Forts. sid. 1032.)

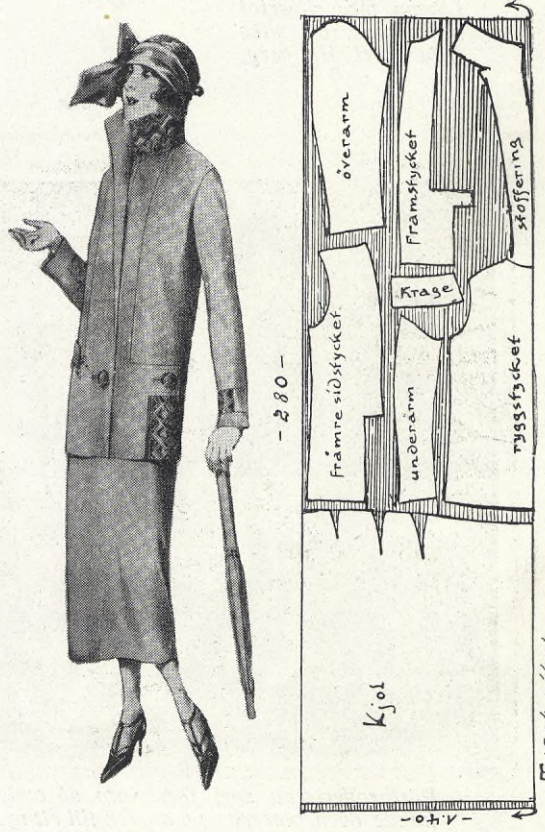

Vardags- och mellanklädning av gabardin, serge eller mjuk foulé.

Klädning i modern tunik modell, som kan garneras med band, fina snodder eller soutache. Modellen är även lämplig för omändring efter en gammal promenaddräkt.

Om figuren är under medellängd, bör man i stället för tunik göra klädningen hel och i detta fall minska vidden på densamma.

Till klädningen åtgår 3,10 meter tyg med 1,30 meters bredd.

Promenaddräkt av mörkbrunt kläde, foulé eller cotilé.

En stilfull promenaddräkt lämplig just för höst-månaderna. Den kan garneras med bandmotiv, broderi eller som här med små fina stråveck.

Till dräkten åtgår 2,80 meter tyg av 1,40 meters bredd.

Mönster såväl som tillklippning av dessa modeller kan erhållas i tre normalstorlekar: 88, 96 och 108 cm. övervidd från Stockholms Tillskärareakademi. — Pris för mönster kr. 1:50.

Sjukdom

förorsakar alltid en dålig hy, gör den frisk igen med

AUX GALERIES LAFAYETTE

Billigaste priser och bästa kvalitet i hela Paris.

MODENYHETER FÖR SÄSONGEN. — BEGAR VARA KATALOGER.

Riks 115 66
Norr 160 55

AGENTUREN

Birger Jarlsg. 29
STOCKHOLM

LYSNINGSPRESENTER FÖRR OCH NU

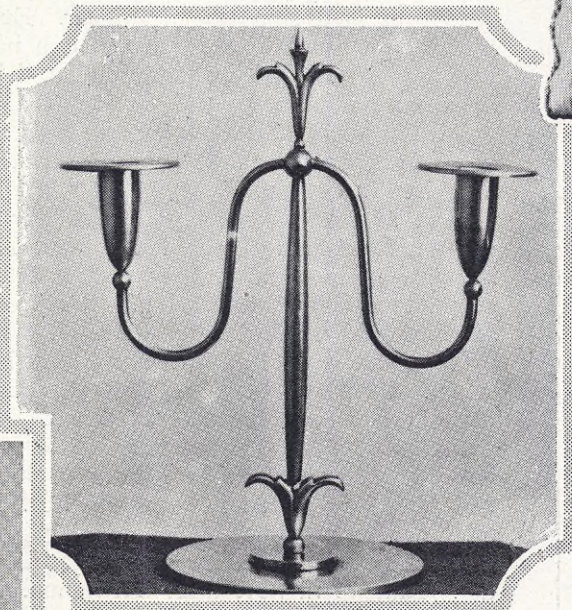
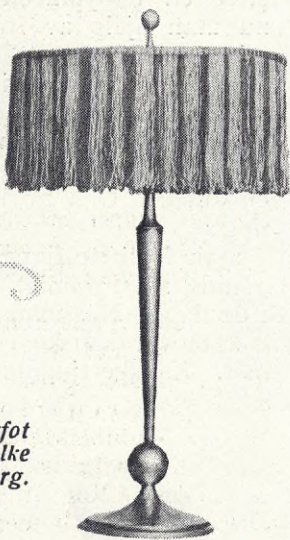
Te- och kaffeserviser kan man alltid ge det unga paret. Här är en gammal vacker rococo-servis tillhörig fru Hilda Wulfcrona.

Förr i världen gav man som lysningspresent ofta en kudde broderad med glas- och stålpärlor — denna tillhör fru Hilda Wulfcrona, vars mosters farmor fått den i lysningspresent.

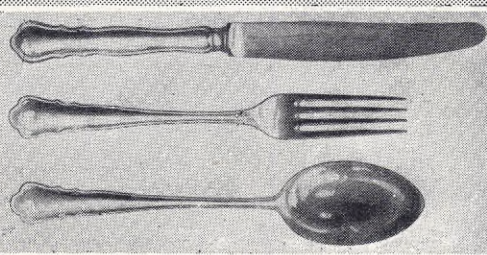
Lampa med silverfot och frans av silke från Carl Hallberg.

Ett par kandelabrar för matsalsbordet passa bra till lysningspresent.

Pärlbroderierna som förr voro så omtyckta kunde även placeras på dörren till ett nyckelskåp, en nyttig present av en ordningsälskande tant. Tillhör fru Hilda Wulfcrona.

Det moderna bordsilvret med vågig kant som går i stil med det nya svenska porslinet.

Lampa från 1850-talet. I behållaren t. h. påfylldes rovoljan som sedan rann genom röret mot vecken t. v. Kupan och cylindern på behållaren äro handmålade. Tillhör fru Hilda Wulfcrona.

DET ÄR ETT VACKERT BRUK ATT ge lysningspresent. Romanerna bruka vanligen handla om hur alla onda makter söka hindra de unga tu att få varandra, men sedan de segerrikt övervunnit alla svårigheter tycks hela världen i form av släktingar och vänner vilja hjälpa dem att få ihop det egna hemmet.

Nu som förr har det varit brukligt att hans eller hennes föräldrar bestått matsilvret, vars mönster och utseende inte undergått någon väsentlig förändring på hundra år. Det modernaste matsilvret har en vågig kant, som går vackert ihop med linjerna på det nya svenska porslinet.

Särskilt omtyckta som lysningspresent voro förr de myckna pärlbroderierna, som kunde placeras snart sagt var som helst. Man kunde sy ett landskap i pärlor på ett par brudpallar eller brodera en öm herdescen på dörren till ett nyckelskåp, för att inte tala om de mödosamt förfärdigade kuddar med mönster av stål- och glaspärlor, som man på långt håll avskräcktes från att vila sitt huvud mot. Linnesaker skänktes förr bort i större utsträckning än nu, då bruden vanligen själv förser sig med dylik uppsättning. Förr hade ju en linneväv utom det reella värdet även affektionsvärde, eftersom det var hemmavävt.

Teserviser, kaffeserviser, förläggarskedar och kakspadar äro saker som alltid varit välkomna. Porslinstillverkningen i Sverige har också genomlevt en renässans, sedan Slöjdföreningen tog hand om mönstren och förde industrien och konstnärerna i närmare kontakt med varandra.

Praktiska saker för köket ha alltid åtgång som lysningspresent. Det finns nyheter som en förständig tant eller mamma är angelägen om att införa i det nya hemmet. De nya knivarna, tillverkade av ett nytt svenskt stål, så preparerat, att det inte kan rosta, hålla på att uttränga de gamla

(Forts. sid. 1030.)

VEM GÖR DEN VACKRASTE JUMPERN?

IUNS TÄVLAN AVGJORD. 6 PRIS UTDELADE. RIS OCH ROS ÅT DE TÄVLANDE.

Första pris i Iduns jumpertävlan har erövrats av fru Ingeborg Edling, Bräcke, för en jumper av vitt glansgarn

HUR MYCKET HAR DET ICKE PÅ sistone talats om den stickade eller virkade jumpers snara död och förintelse, och likafullt tycks intresset för dessa praktiska, handarbetade plagg fortfarande var levande och starkt! Ett bevis därför ger Iduns jumpertävlan, som samlat ett mycket stort antal deltagare. Inemot ett 50-tal jumpers ha sänts till redaktionen som verkligen varit i valet och kvalet om vem som skulle

Fru Ebba Sandberg, Borås, har fått andra pris för en jumper av turkosblått silkesglänsande yllegarn med originella knutbårder.

erövra första priset i denna imponerande samling av jumpers.

Det är ju helt naturligt att man i denna stora samling har lätt att finna både vackert och fult, både gott och ont. Först och främst skönheten! Var det icke från denna synpunkt sett, som alla utställda jumpers skulle bedömas? Men här är det nog litet si och så med den saken. Om tycke och smak skall man som bekant icke disputera, men

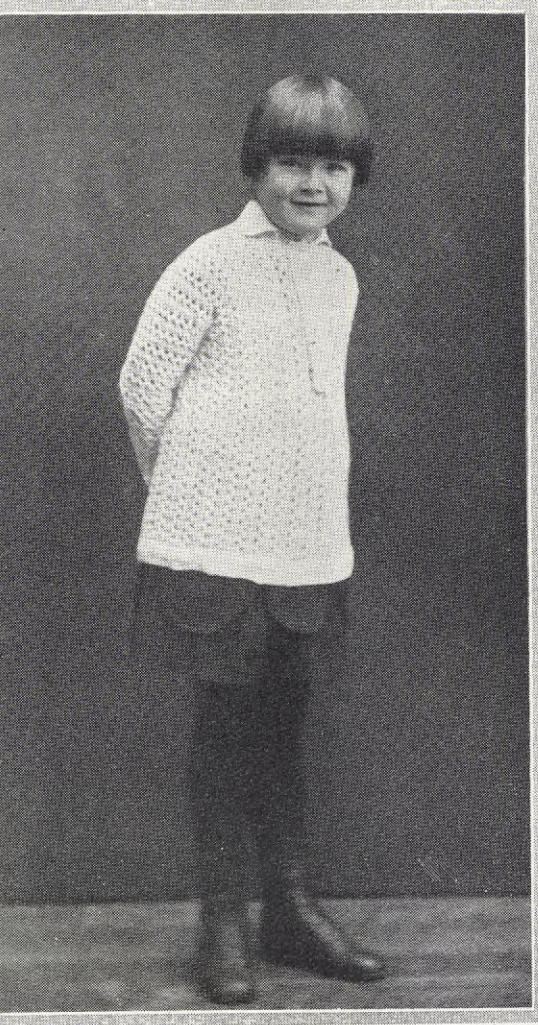
Stickad jumper av kallgrönt ullgarn i s. k. påfågelsmönster, insänd av fröken Berta Rundgren, Bräcke — tredje pris.

nog kunde vi alla komma överens om att en jumper stickad av vitt, tunt ullgarn med färgskrikande, glesa bårder av silke och invirkade vaxpärlor ej erbjuder någonting av skönhetsvärde.

Litet mera kritik: Varför alla dessa granna färger? Nog är det bra mycket vackrare, lugnare och mera distingerat med en jumper ton i ton med promenaddräkten eller sportkjolen.

Maj Germandt, Stockholm, 12 år är tävlingens yngsta deltagare och har skickat in en stolpvirkad klädning i grönt ullgarn, som belönats med det första extra priset.

Andra extra pris får fru Frida Schultz, Göteborg, för en flickjumper av lavendelblått ullgarn i s. k. gaffelvirkning.

Det tredje extra priset går till Sundsvall, fröken Lisa Hellgren, som sänt in en trevlig tröja i vitt med bårder i cerise och blått.

Namnet SAHNS är en garanti för förstklassigt fabrikat.

Kallt och ruskigt väder blir huden torr, narig och spricker. Undvik detta genom att dagligen använda **Maniol**.

Tillverkas av GAHNS, Upsala.

Min Moster.

är ett förståndigt fruntimmer. Hon röker inte, snusar inte, och blir arg om man bjuder på "snask". Men PIX äter hon gärna. Och tur är det. Annars skulle hon vara hes jämt — så mycket som hon pratar. Alltså, gör som hon:

KÖP PIX!

1874

BRAUN'S

1924

Hemfärger — 50 år

Ett slående bevis

för dessa färgers överlägsna kvalitet och outhärlighet.

FÄRGER i paket till hemfärgning av *alla slags tyger*.

CITOCOL-färgtabletter för färgning utan kokning av *alla slags tyger*.

WILBRAFIX blusfärger i kulor till *upptriskande* utan kokning av bleknade tyger av siden, halvsiden, bomull och linne.

WILBRA för färgning vid renovering av *alla slags lädervaror*.

Träbetsor, Handskfärger, Niklas-Bläckpulver, Crème-färger.

Den som använder **Brauns' Färger** undgår missräkning och spar *tid, arbete, pengar!*

Skyddsmärke.

Finns hos alla välsorterade färghandlare.

Arbetsförmågan är överallt mycket god, på sina håll rent av storartad. Svåra arbetstekniker ha kommit till användning, bl. a. förekommer det rätt invecklade solfjäders- (också kallat påfågel) mönstret på ett flertal jumpers. Även filé-virkning, ej så lätt att klara upp, har kommit till användning.

Fullgott material och god passform höra också till de insända plaggens goda egenskaper.

Prislistan har följande utseende: i pris 25 kr. har tillerkänts fru Ingeborg Edling, Bräcke, för en utomordentligt väl arbetad och vacker jumper av vitt glansgarn i jämtländsk pinnbandsspets. Denna urgamla fläteteknik, även kallad »sprängning», med anor ända från bronsåldern, är här behandlad på ett förstklassigt sätt. Iduns Redaktion ber första pristagarinnan vara vänlig snarast meddela litet närmare detaljer angående »sprängningens» teknik.

Andra pris: 15 kr. har fru Ebba Sandberg, Allégatan 63, Borås erhållit för en mycket trevlig och klädsam jumper, stolpvirkad av silkesglänsande turkosfärgat ullgarn.

Slutligen har fröken Berta Rundgren, Furuhaugen, Bräcke, fått tredje pris: 10 kr. för en exceptionellt tätt och jämt stickad jumper av mycket tunt ullgarn i kallgrön färg. Mönster: påfågelsstickningen.

Dessutom har redaktionen beslutat utdela 3 extra pris vardera à 10 kr. 1) åt Maj Gernandt, 12 år, Stockholm som virkat en näpen och välgjord klänning av grönskiftande ullgarn med bårder i lila kring hals, ärmar och midja.

2) Fru Frida Schultz Postgatan 17, Göteborg, har sänt in flera jumpers, i olika virk- och stickningstekniker, alla väl arbetade. Priset tar dock den lilla flickjumpern arbetad i gaffelvirkning.

Tredje och sista extra pris har tillfallit fröken Lisa Hellgren, Sundsvall, för en parant sporttröja stickad av tunt vitt ullgarn med mönsterbårder i cerise och mörkblått.

Nämnas må också en brun virkad silkesjumper, enkel i snitt och mönster men av mycket god verkan genom sobert arbete, och en schackbrädsrutad jumper i svart och vitt. En fru på 60 år har bidragit till samlingen med en fint arbetad jumper, likaledes i svart och vitt.

ELSA BRANDSTAKE.

Lysningspresenter förr och nu.

(Forts. fr. sid. 1028.)

knivarna. För att hindra maten brännas vid har man ställbara galler, som kunna passa till vilken panna som helst och tillåta ångkokning. Om den unga frun inte har tid att stå och passa på vattenkastrullen vid spisen finns det kastruller så inrättade att de ge en visselsignal, som hörs genom hela våningen, när vattnet kommit i kokning.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och Plattsökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år 8:— | Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25 | Kvartal 4: 75

- Steinway & Sons -

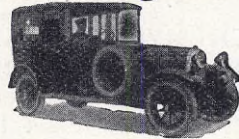
Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Vid långturer

äro Freys Bilar de erkänt lämpligaste.

Kungl. Hovlev.

Namnansrop:

FREYS HYRVERK.

AKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

HEMFÄRGEN

HÄRVAN

lämnar husmodern med minsta besvär det pålitligaste resultatet.

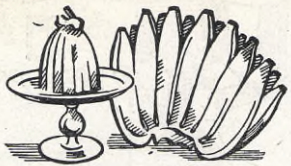
Dess prisbillighet gör färgningen ekonomiskt bärande.

A. W. HERDINS FÄRGVERK
FALUN

PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER

Förordas av läkare vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet.

SALJAS ENDAST I APOTEK

Varje husmor
med intresse för saken
får gratis från oss boken

**“142 sätt
att tillaga
bananer.”**

Pris i bokhandeln kr. 1:50.

Skriv till
A.-B. BANAN-KOMPANIET
STOCKHOLM

Dammsugaren VAMPYR

avlägsnar
damm,
rengör,
sparar.

Pris kr. 135:—
med alla tillbehör.

Elektriska Aktiebolaget
A. E. G.

Finnes hos alla välsorterade
firmor inom branschen.

Ingen klagan

om man uppfriskar blodet, rensar
magen och tarmarna från osunda
rester och utdriver urinsyran från
kroppen, varmed man undanrödjer
roten och grundorsaken till illa-
mående och många sjukdomar.

Denna för hela organismen väl-
görande process erhålles genom
att använda

Fruktsalt-Samarin

Det bringar vigör och ger hälsa.
Pris pr fl. 2.50. Säljas å alla
apotek, hos droghandlare, m. fl.

Cederroths Tekniska Fabrik
Stockholm.

Lacking

ENDA EFFEKTIVA MEDLET
FÖR
LACKSKORS BEVARANDE

Annars är det vanligaste av allt som ges
numera presentkort, men nästan gives glas
och kristaller i stor utsträckning. Orrefors
har sedan det började tillverka sina vackra
graverade saker kommit mycket i ropet.

Skålar för flytande blommor och tenn-
istället för silversaker äro kanske mer mode-
saker, som emellertid rönt mycken efterfrå-
gan just nu.

När man väl kommit in på lyxsakerna
finns det nästan obegränsade möjligheter för
vad folk kan hitta på att ge. Sidenkuddar
och kinesiska draperier tar det unga paret
med förtjusning emot. Kineseriet är för öv-
rigt mycket en vogue. En kinesisk urna
pryder sin plats var som helst och små ki-
nesiska mockakoppar äro alltid välkomna
i det nya hemmet.

Ett par låga silverkandelabrar för 2—3
ljus att sätta på bordet vid festliga tillfäl-
len anses som en ganska lagom lysnings-
present och i samband härmed bör näm-
nas lampor med en kinesisk vas eller
en silverpelare till fot och med en sydd
eller handmålade skärm.

En förmögen gammal tant eller farbror
blir säkert gärna sedd i det nya hemmet
om han eller hon begåvat det med en damm-
sugare, alla husmödrars hemliga önskan
men tyvärr ännu så dyr, och någon omtänk-
sam släkting kanske erinrar sig att den nya
frun skall ut på bröllopsresa och förärar
henne en magnifik resväska.

Pigga väljare.

Fru Hilda Lönblad.

Någon valtrötthet finns icke hos här avporträt-
terade damer. Den ena fru Hilda Lönblad är 99 år
gammal, den andra fröken Marie Charlotte Larsson
är 92 och båda infunno sig som goda och plikt-
trogna samhällsmedlemmar anstår vid valurnorna
i sina resp. hemortsstäder.

Fru Lönblad är bosatt i Kristianstad och att hon
var den äldsta deltagaren i riksdagsmannavalet i
Kristianstad den 26 september, behöver väl knap-
past påpekas. Fröken Larsson är bosatt i Kristine-
hamn och var denna stads äldsta valdeltagare.

Heder åt de båda pigga åldringarna!

Fröken Marie Charlotte Larsson.

KALODERMA RIS-PUDER GELÉE TVÅL

FÖR HUDENS RATIONELLA SKÖNHETSVÅRD
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE i. B.

Singer Symaskiner

En parfymerad sammetslen creme. som på
ett underbart sätt avlägsnar generande

hårväxt. Behagligare att använda än skadliga kemiska stoffer och
långt bättre än någon rakmaskin.

Innan VEET-cremen kom i marknaden måste damerna
använda sig av skrapande rakmaskiner och illaluktande ke-
miska stoffer för att avlägsna generande hårväxt. En rak-
maskin stimulerar blott håret och kommer det att växa for-
tare och tätare. Det brännande bariumsulfatet, som användes
som depilatoria, förorsakar ofta röda knoppar och smärtsam
irritation, ömhet och hudsjukdomar. VEET-cremen inne-
håller icke något som helst bariumsulfat eller andra giftiga
kemiska ämnen. Under det att rakmaskiner och vanliga
depilatorer endast avlägsna håret på hudens yta, förintar
VEET-cremen håret ända från roten. Den har ingen obehag-
lig lukt och är lika lätt att använda som en vanlig ansikts-
creme. Man smörjer på cremen i det tillstånd, som den har

i tuben, låter den sitta ett par minuter och tvättar sedan av den, och håret
kommer att vara försvunnet som genom ett trollslag. VEET-cremen erhålles
i alla parfymaffärer. Engros-depot för Skandinavien: Madsen & Wivel,
Köpenhamn.

Akta spetsar, Kinesiska broderier och Kuriosa

G. H. JOHANSSON.
Grevturegatan 34 A, Stockholm.
Tel. Norr 402 04.
Allt handgjort. Billigaste priser.

Mathilda Staël von Holstein

Led. av Sveriges Adv.-samfund.
Malmorgsgatan 3, STOCKHOLM.
Familjerätt. Hyresärenden.
Testamenten. Bouppteckningar.
Förfrågningar från landsorten besva-
ras omgående.

Leichner's Fettpuder

Varför endast Leichner?

Därför att Leichners fettpuder är
det enda användbara skönhetspuder,
som varaktigt stannar kvar och tä-
cker ordentligt och doek förblir osyn-
ligt. Vid dagsljus som eldsljus är
det av lika god verkan. Ojämför-
ligt mjukt och fint för hudens sköt-
sel, uppfriskande parfymerat. Kan
erhållas överallt.

L. Leichner
Berlin Schützenstr. 31

"Bada, bada, bja, bja, bja...
Fulles tål vill Fulle ha."
Fulle ropar: "Tål, tål, tål".
Och han menar Florodol.

För barnens hudvård

är Florodol den bästa tvålen på grund av sin milda och välgörande verkan på huden, framställd som den är av de renaste oljor och fettämnen. Florodol kan utan risk användas för den mest ömtåliga hy.

För alla åldrar lämpar sig Florodol lika väl. Dess milda, cremeliktande lödder renar porerna, stimulerar hudverksamheten och tillför huden vissa balsamiska ämnen vilka förläna en sammetsmjuk, smidig och vacker hy. Den idealiska hudtvålen är

FLORODOL

— den verkliga skönhetsvålen

PARFYMERI FLORA,
GEFLE.

Kontrollant: Fil. dr Sten Tydén.

Ären gå spårlöst förbi

den kvinna, som i tid börjat sköta sin hy. Det är nämligen denna mer än de grå håren, som bestämmer hennes ålder. Börja redan i dag att använda Erasmic Vanishing Cream, det osvikliga medlet att bevara Ert ungdomliga utseende.

Erasmic VANISHING HUDCREAM

Finnes i alla Parfym- & Kemikalieaffärer samt Damfrisørsalonger.

Vår första kvinnliga journalist.

(Forts. fr. sid. 1020.)

stekta flundrorna och smörbakelserna. Skiltringen väckte sedan förtjusning och tacksamhet och kursens föreståndarinna klippte ut den och i flera år upplästes den för avgående kurs, som lyssnade med avundsblandad beundran och ständigt kom till det resultatet, att den årskursen måtte ha varit »bra styv».

Det var icke långt efter sedan jag gjort mitt inträde på journalistbanan, som Publicistklubben beslöt att även invälja kvinnliga medlemmar. Den var en av de första manliga sammanslutningar, som visade en dylik frisinhet. Dess första kvinnliga medlemmar voro friherrinnan Sophie Adlersparre (Esselde), som i många år utgivit »Tidskrift för hemmet», författarinnan Ann-Charlotte Edgren, Alfhild Agrell och Mathilda Roos samt fru Louise Flodin, vilken var den första svenska kvinna, som uttagit tillståndsbevis för utgivande av en tidning, Arboga Tidning, vilken hon åren 1858—62 utgav från eget tryckeri.

MARIA CEDERSCHIÖLD.

Urmakaren.

(Forts. fr. sid. 1027.)

blevo i en röra, och affärerna gingo sämre och sämre. Und dann rymde min son och skriver, att han var sjöman. Så var jak ensam.»

»Den här klockan, suckade Gustave, är micket svår att laga. Det är en gammal klocka och icke mycket med den. Men jak lagar honom. Vat talde vi om? Ah, mina affärer. Ja, ja, tet går så. Jag hör icke av min hustru, och jak hör icke av min son. Und den lilla var död. Und so förlorar jak mitt vackra hus und allting.»

»Micket snart fick jak icke något arbete alls och micket snart är jak nästan en slusk. Jag hänger på krogar och dricker öl och gör ingenting men förstör litet pengar, jak får här och där genom att göra små ärenden. Ah, nu har jag tet. Tet var den lille fjäder. So. So. Te fleste av de här klockor är tet inte mycket med. De göra klockor olika nu mot förr i världen. Bare en minut eller två till, och jak skall ha lagat den så att han icke går sönder på en tid. Und vat var det vi taledo om?»

»Ah jo. Om hur jak drack öl och var en slusk. Så går det. Då man är ung, har man mindre förstånd än då man är gammal. Und jak brukade gå omkring och tänka på att ta livet av mik. Allting var så upp- och nedvänt och så ut och in. Vat lönar det att leva och fortsätta att dricka öl och bli en värre och större slusk?»

»Ja, så går det. Då jak var rik och lycklig och hade min verkstad och hustru och barn och hästar och ett vackert hus, tänkte jak vilken bra plats världen var och hur enkelt det var att vara lycklig. Und dann gick allt sin väg och jak var lika dum och brukade tänka så förfärlig världen var und att olycka var allt man fick.»

»Ja, det var för tio år sedan. Jak började om igen. Jak började åter med klocker. Jak fick arbete med att laga klocker, und får dem att gå igen. Ja, det är som en chance. Und här är jak. Jak lagar alltjämt klocker. De är mina vänner. Inuti äro te alla sönder. Te ha småsaker som äro tokiga und äro ut och in und upp och ned, och jag reparerar dem.»

»Jak vet inte varför. Men tetta att laga klockor gjorde mig till en ny människa. Jak tänker inte mer på mina bekymmer, und hur upp och nedvänt och omöjligt allt

SOM MAN BÄDDAR
FÅR MAN LIGGA

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderåsneri

Att köpa téet hos Prytz

är som att köpa det direkt från London. Prytz téer inkomma i plantagernas originalådor; ständigt färsk vara. — Prytz téer äro välkända sedan 45 år. — Pristlista omgående.

A.-B. PRYZ THÉIMPORT,
GÖTEBORG.

Oxygenol- Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och
tandkött.

Bekvämast
vilar man i

STÅLRESÄRMADRASSEN IDEAL

Patenterad.
Hygienisk — Billig — Hållbar.
Ny prislista gratis och franco.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780. Karlstad. Tel. 780.

Flyglar - Pianonon

Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Laubberger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor.
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran.
A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel
Norrköping. Sthlm. Drottningg. 86.

är världens förnämsta Hår-
medel och överträffas icke av
något annat liknande preparat.
Pris pr fl. g: 25.
Erhålls hos alla 1:sta klass Par-
fymeri, Damfrisöring och Dro-
gaffärer. Ensamf. för Skandinavien:
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

**A.-B. FÖRENADE
PIANO &
ORGEL
FABRIKER
BÖTEDORF**

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvaliteten, billigast

**MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LIJUNGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.**

**UNIVERSAL-
FERNISSA**

Denna fernissa är av utmärkt beskaffenhet, och kan med fullt förtroende användas till alla slags arbeten. Den torkar med en hård, glänsande yta, som ej spricker eller faller av. Kan rekommenderas såsom varande den mest ekonomiska och tillförlitliga fernissa i sitt slag. Se alltid till, att "J. & N." står på varje burk!

A.-B. JULIUS ARNHEIM & Co.
REGERINGSGATAN 12, STOCKHOLM

JENSON & NICHOLSON, LTD.

**VITRUMS
FERROL**

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS APOTEK-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Det existerar ej något mera uppfriskande än

CARUSO
tabletterna

**Den tvättbara
"Sanitas"
TAPETEN**

är en idealisk väggbeklädnad i barnkammare, kök, sjukrum, etc.

"KOMPA NIET"
Stockholm.

är. Men jak ser hela tiden in i klockor und far dem att gå igen. Ja, det är som ni säger ett fint arbete und mina fingrer börja bli gamla för det kanske. Men jak tycker om dessa små verktyg und alla dessa små saker med klocker, jak tycker om att se på dem und hålla upp dem und laga dem.»

»Därför att tet är så enkelt. Särskilt när man blir bekant med hur de gå och varför de stanna. Und där finns så många trasiga klocker. So fina utvändigt und så trasiga inuti. Jak kan inte förklara, hur det kommer sik. Men det är så. När jag håller de trasiga klocker under mikroskopet känner jak mik lycklig, jak vet inte varför. En gång kanske någon tar upp mik som om jak var en trasig klocka och håller mik under ett mikroskop och lagar mig till jak går tick tack igen. Kanske är det därför. Så där. Nu är han färdig.»

Gustave sköt upp mikroskopet över ögonbrynet och log myndigt över disken.

»Sätt på den, sade han, men var försiktig. Det är på det sättet klocker gå sönder. Genom att man stöter emot tem und icke aktar tem.»

En aktuell filosof om kvinnan.

(Forts. fr. sid. 1021.)

het att vinna en ny frigörelse, utan även hennes plikt för att hon skall kunna värdigt och nyttigt fylla sin plats i samhället. Det är hennes plikt att få lika rättigheter med mannen både i hemmet, i det praktiska livet och på papperet. Inför lagen skall hon ha samma rättigheter som mannen och den kommunala och politiska rösträtten får icke heller förvägras henne. Den kunskap och erfarenhet hon saknar inom det politiska livet kan hon naturligtvis endast få genom att deltaga däri. Och Höfding tror icke att någon olycka skall övergå det land, vars kvinnor få sina begärda rättigheter. Att de skola få dessa rättigheter är Höfdings övertygelse — om inte annat komma kvinnorna att så småningom och nästan omärkligt nå sitt mål: när de erövra steg för steg möta de inte så stort motstånd som när de dundra på bastrumman och stöta i basuner med sin allmänna princip om »emancipation», som låter litet obehagligt och irriterande i herrarnas öron.

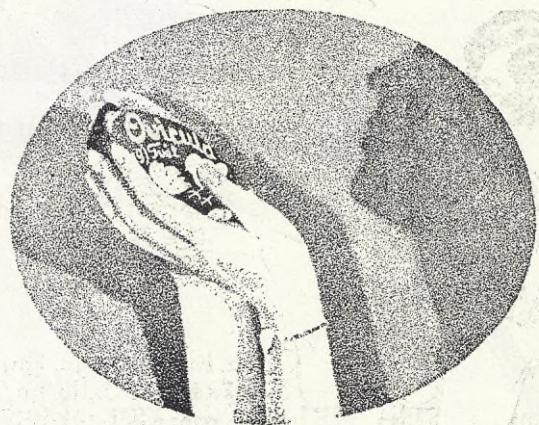
EBE.

Fixeringsbild.

Här äro Petter och mäs-
ters gumma? Lösningarna, märkta "Fixeringsbild n:r 41", insändes inom en vecka från numrets datum.

Fixeringsbilden i n:r 39 har rätt löst av Ernst Henriksson, Malmö (7 år), Erik Svensson, Borås och Åke Jacobsson, Stockholm (10 år).

Öppen för alla

ligger genom Ovicula vägen till hälsa och skönhet. Redan den friska, diskreta doften verkar i högsta grad tilldragande och upplivande. Men Ovicula-Tvålen besitter därutöver de mest förnämliga egenskaper.

Tillverkad efter fullkomligaste metoder av renaste och ädlaste råmaterial, är Ovicula-Tvålen övermåttad av lanolin och naturlig, ren äggulas förskönande olja — mild och näringsrik för all hud. Dess crème-liknande lödder renar porerna, borttager radikalt alla finnar, hudrodnader och liknande defekter samt gör huden sammetslen, smidig och vit. Kvinnans dröm om hyns skönhet går i uppfyllelse genom

F. Pauli's

Ovicula
Skönhetstvålen

Pris 1 kr. pr st.

STYRKA OCH STIL!

**Sahlins
Barnkläder**

Överallt
hos alla välsorterade
specialaffärer.

Jackie Coogan

Wundermanns Senap
rekommenderas

WUNDERMANNS FABRIKER
NORRKÖPING

Den omtänksamma
Husmodern

vänder sig alltid till
LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Tel. Drottningholm 20 och 190

Forlang udtrykkelig
**BARDIN'S
POUDRE DE PERLES FINES**
PARIS

Fås i alla Parfymaffärer, Apotek och Färghandlare.
Engros-Depot Madsen & Wivel, Köpenhamn.

En fläkt

av friskhet och kroppslig skötsel påminner alltid »4711» om. Dess kostbara doft inger just det behag, som alltid har samma tjustning.

Man beakte likväl, att man använder den rätta Eau de Cologne märket

Firman grundad 1792.

4711. Eau de Cologne

Använd i badet Eau de Cologne-Badsalt

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 102. Iduns Skönhetsinstitut innehöll för en tid sedan en beskrivning på ett mycket starkt verkande blekmedel för borttagande av solbränna, särskilt för hals och armar, om jag minns rätt. Har förgäves sökt få reda på denna beskrivning. — Vore det väl möjligt att Fru Skönhetsdoktorn godhetsfullt ville införa receptet en gång till?

Tacksam.
Salva för bruna fläckar och stark solbränna: 20 gr. lanolin, 20 gr. vaselin, 10 gr. 10—12 %

En radiumkur tages i hemmet.

Har ni ont av gikt, ischias, reumatism, nervositet, sömnlöshet, blodbrist, nervsmärtor, åderförkalkning eller ålderdomssvaghet, bör Ni taga en kur med miradium som innehåller äkta radium, vilket av läkarevetenskapen erkännes och användes som ett effektivt botemedel mot ovan nämnda åkommor.

En radiumkur med miradiumsalt, -pastiller och -tablettor kan tagas i hemmet eller var som helst.

Börja med miradiumsalt eller -pastiller och fortsätt, om så är nödvändigt, med de starkare miradiumtablettorna. Erhålls på apoteken å 6,50 kr.

Boken om en radiumkurs verkningar sändes gratis, när Ni skriver till Miradiumofficinen, Apoteket Vasens Apoteksvarucentral, Vitrum, Stockholm.

vätessuperoxid. — Fettämnen smältas i en burk stående i hett vatten och röras därefter noga tills de svalna, då vätesuperoxidens tillsättes under fortsatt rörning tills salvan stelnar och sedan blir smidig. Salvan anbringas över det bruna på huden, på aftonen efter tvättning (vadd eller gasbinda kan sättas över) och avtorkas på morgonen med renad vadd. — Salvan må ej komma i beröring med hår eller ögonbryn. — Efter några dagar göres uppehåll i behandlingen, så att huden ej tar skada.

N:r 103. Fru Skönhetsdoktor! Finns det någon enda av de bättre tvålarna, som ej verka stimulerande på hårväxt? I så fall vilken?

Förtvålvald prenumerant.

Det är nog inte en enda av de »bättre tvålarna», som verka stimulerande på hårväxt. Är ni besvärad av sådan på olämpligt ställe, så låt taga bort den på elektrolytisk väg, vilket är det effek-

tivaste sättet. Andra medel, som man själv kan använda ha flera gånger stått i dessa spalter, senast i n:r 11. Receptet är: 3½ gr. osläckt kalk och 28 gr. skirat svinister röras väl till en jämn salva, som förvaras i slutna burk. Salvan breddas ut över de härbevuxna ställena, får sitta på i 10 min. och avskrapas med slö kniv, då håren följa med. Behandlingen måste upprepas vid behov.

N:r 104. Vad skall jag göra för att bli kvitt hårväxt på armarna? Är alldeles luden från arm-

Tussin

Snabbt, effektivt och naturligt slemlösnande medel vid astma, bronkit, slemstockning, hosta, förkylning. — Berömt och välkänt hos sjuka.

Originalförpackningar å 1:25 å apotek, drogaffärer eller direkt.

Broschuren om Tussin. 95 ö. Tusendet, sändes gratis.
Fru Hedvig Lindholm
Upplandsgat. 68—149, Stockholm.

bågen till handleden med mörka hår. Finnes någon hjälp härför?

»Esau.»

Se sv. på föregående fråga. Bred på ganska tjockt av salvan.

N:r 105. 1) Jag har behandlat mina knottiga armar med pimpsten så som stått beskrivet i Iduns skönhetspalt, och nu känns de släta. Men det är små mörka prickar efter varje knotta. Hur få bort dem? — 2) Hur få vackra armbågar? Mina äro mörka och skrumpna. — 3) Hur få bort överflödigt fett kring höfter och bakdel?

Astrid, 17 år.

1) Ni har nog varit litet oförsiktig med pimpstenen och kanske den ej varit nog slät, så att det blivit små hål i huden, varigenom bloden sipprat ut — därav de mörka punkterna. De gå nog bort om ni efter tvättningen fortfarande gnider in blandningen sprit glycerin och rosenvatten. — 2) Samma slags tvättning med hett såp- eller tvålatten för armbågarna och samma ingnidning efteråt. Underlåt aldrig att tvätta armbågarna kväll och morgon. — 3) Den överflödiga fettman borttages med gymnastiska rörelser. Särskilt följande rörelse rekommenderas: Drag in magmusklerna och andas djupt in medan ni höjer armarna över huvudet, tills tummarna mötas, och böj överkroppen så långt bakåt som möjligt; återtag den uppräta ställningen, och medan ni andas ut för ni armarna nedåt, tills fingertopparna beröra golvet framför era fötter. Rörelsen utföres långsamt 5 gånger å rad med aktgivande på andedräkten. Svår i början men vanan ger färdighet. En annan rörelse för samma ändamål är att lägga sig på rygg på golvet med händerna i sidorna och resa överkroppen 8 å 10 gånger utan att röra ben och fötter. Därefter höja benen rätt upp lika många gånger utan att överkroppen röres från golvet. Allt under djupa andetag. Rörelserna utföres varje dag, helst både kväll och morgon. Frisk luft i rummet. — Ni måste också vara noga med er diet, så att ni ej till överflöd förtär fettbildande saker. Undvik sötsaker.

N:r 106. Läste för länge sedan i Idun ett recept på oxmärgspomada samt att det skulle vara bra för hårväxten isynnerhet för barn. Som jag ej kan få tag i numret ber jag Fru Skönhetsdoktorn godhetsfullt upprepa receptet och behandlingen.

Mor Anna.

Recept på märgpomada: 45 gr. skirad oxmärg, 15 gr. söt mandelolja, några droppar conjak och om man vill några droppar väluktande essens. Oxmärgen smältes i ett kärl stående i hett vatten, oljan tillsättes och det hela röres tills det svalnar, då det övriga tillsättes under fortsatt omrörning. — Något av pomadan tages på fingerspetsarna och ingnides i hårbotten.

Fru Skönhetsdoktorn.

Ärade Husmödrar

Skona Edra Barn

från att bli tvättade med mindervärdiga tvålorter, varav marknaden på senare tiden översvämmats.

Barnängens

Aseptin-Tvål och
Vademecum-Tvål

(Bästa familjetvålarna)

garantera Eder
en ren, äkta vara.

Se till att Barnängens
Björn
finnes stämpad i tvålen

För spädbarn torde alltid
Barnängens Barn-Tvål användas.

Usla
vägar

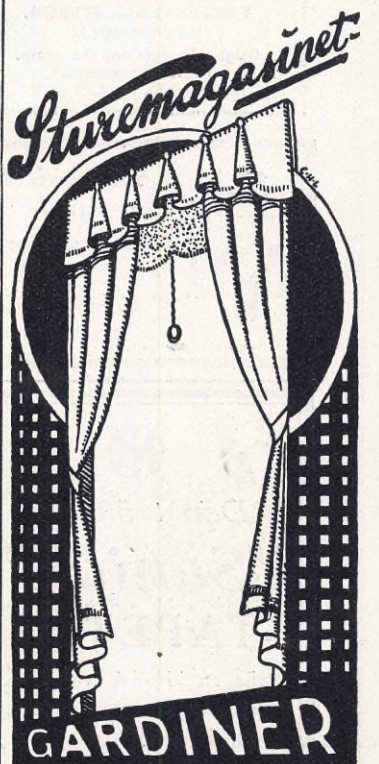
eller dåligt väglag i allmänhet inverkar ej det minsta menligt på våra

U-nabb Velocipedingar

Genom den form de erhållit och det tillverkningsätt de genomgått, vinna de utomordentligt så väl i slitstyrka som i elegant utseende och lätt gång.

AKTIEBOLAGET

NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA.

i alla tänkbara kvaliteter billigt från
STUREMAGASINET,
Stureplan 15, Stockholm.
Prover sändes på begäran.

Oatine

NI LÄMNAR ANSIKTET OSKYDDAT OCH ALDRAS FÖR TIDIGT,

men långt yngre verkar Edert ANSIKTE, om Ni dagligen vårdar dess hud med ett så verksamt och närande medel, som OATINE, vilket ingnides och därefter avtorkas, och först därefter är huden fullständigt ren och klar. OATINE är en underbar stimulan och den håller huden elastisk, glatt och mjuk. Begär uttryckligen OATINE "Vit burk — grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2: 50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5: —.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å Kr. 2: 50 och Kr. 5: —.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Gulmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm

Nederlag: Luntmakaregatan 79, STOCKHOLM. Tel. Vasa 142 24.

Välj, men
 Välj det bästa!
 Välj "FAVORIT"
 Vandenberghs
 SMÖRBLANDAT MARGARIN

ebbe

Jduv

TRETORN

Helsingborgs Galoscher

— Lätta som balskor —

Helsingborgs "extra lätta" damgaloscher göra skäl för sitt namn. De äro försedda med mjuk kappa och äro onekligen små underverk av förfining och elegans. De säljas endast med nedanstående kvalitetsmärke.

TRETORN
 HELSINGBORGS
 GUMMIFABRIKS
 AKTIEBOLAG

Lager o. partiförsäljn. hos: Svenska Galoschförsäljnings Aktiebolaget, Stockholm; Gefle Galosch- & Skoförsäljnings Aktiebolag, Gefle; Örebro Galosch- & Skoförsäljnings Aktiebolag, Örebro och Göteborgs Galoschförsäljnings Aktiebolag, Göteborg.

Ⓣ

Denna vackra j u m p e r

har helt stickats på en Perssons Stickmaskin.

Persson-maskinerna lämna en vackrare stickad vara än andra handstickmaskiner, men medgiva likväl ett snabbt arbete. Då de dessutom äro praktiskt taget outslitliga, bliva Persson-maskinerna de mest ekonomiska, som finnas. Den som innehar en Persson-maskin, kan förtjäna sitt uppehälle på densamma.

AKTIEBOLAGET

PER PERSSONS
 VÄF- OCH STICKMASKIN

STOCKHOLM

Nu skall du göra ett försök!

— du skall börja i morgon bitti och du skall snart finna att du mår väl därav. Börja din dag med att dricka en stor kopp choklad av Cloettas Guldcacao. Den ger näring för många timmar under arbetsdagen, den sätter din matsmältning, dina nerver och ditt humör i ordning. För att ej tala om smaken! Tillagningsrecept finnes å varje paket. Ring till din handlande!

Tag det rätta —
Tag Cloetta

Cloetta

Sten

Privatdoktorinnan.

"Om jag visste vad jag skulle göra vid min hustru" — sade en av gästerna just som den på orten främmande damen kom in.

Sedan hon blivit föreställd för sällskapet och konversationen var i full gång gick den sistkomna damen så enkelt och naturligt som helst bort till herrn som yttarat de där orden vid hennes inträde och sade halvt leende, halvt deltagande:

"Vad är det med er hustru?"

"Jo, hon är i stort behov av vila, men unnar sig aldrig ro, utan släpar ut sig i hushållet, trots att vi ha en duktig tjänarinna. Hon vill helst göra allting själv. Och så blir hon sjuk", svarade herr Linde.

"Tag mig till hushållshjälp, jag går här på orten och har tråkigt. Er fru kan själv bestämma lönen, när hon sett mitt arbete. Och är er fru klen och ni själv, min herre, ställer kanske stora fordringar på mat etc. så är en tjänsteflicka alldeles för litet. Låt mig försöka. Jag kan tillträda platsen när som helst" — sade Vivika Ek.

Alla åhörarna tyckte naturligtvis att det var mycket påfluet av fröken Ek. Men hon såg så hjärtans snäll ut och dessutom var det ju sannt allt vad hon sade.

När herr Linde kom hem stortgråt jungfrun. Frun hade blivit sjuk och den eljest snälla jungfrun sade i irriterad ton att hon inte ensam kunde göra allt, när nu frun var sjuk igen.

Då passade det ju mycket bra med den eventuella hushållshjälpen. Då han talade om fröken Ek drog jungfrun en lättadens suck. Men fru Linde sade med ett oroligt och litet vasst ögonkast: "Vad är det för en människa?"

"Jo, jag tror att hon är en människovän. Hon ser enkel och snäll ut. Hon har säkert pengar. Och det husliga arbetet älskar hon otvivelaktigt", sade herr Linde.

Så kom Vivika Ek i huset. Med detsamma kom där liksom ro och lugn dit. De båda damerna, som voro jämnåriga, lade genast bort titlarna.

Vendela Linde kryade genast till sig, som trötta och överanstängda ofta göra, till allas förvåning.

"Nu", sade Vivika till fru Linde — "skola du och jag ha var

Den bästa hjälpen.

Ett vid en mängd tillfällen användbart medel är "Globoid". Om här skulle nämnas allt, vad detta preparat hjälper för, skulle Ni säkerligen säga, att det är omöjligt. Därför att det är så mycket. Vid närmare eftertanke inser Ni, att alla smärtekänslor vid reumatism, huvudvärk, tandvärk, gikt, ischias o. s. v. förorsakas av svårare eller lindrigare nervvärk. Det är denna värk, som Globoid kan befria Eder ifrån. Det är bra att veta, att Globoid finnes, som kan befria Eder från alla smärtor utan att samtidigt fördärva Eder mage eller Edert till äventyrs klena hjärta. Fråga Eder läkare och han kommer att råda Eder att aldrig använda annat än Globoid. Globoidtablettorna äro ovala och därför lätta att intaga. Globoid användes på kliniker och sjukhus. Erhålls å apoteken (utan recept) i flaskor om 20 eller 40 tabl. om ½ gr. Pris pr flaska 1:25 resp. 2:40.

Även det svagaste hjärta och den klenaste mage tåla

GLOBOID

Mangla hemma

på en Norrahammars hushållsmangel. Den är stabil och hållbar, utför ett synnerligen gott arbete, finnes alltid och bekvämt till hands, sparar strykning och mycket arbete. På kort tid betala sig

NORRAHAMMARS
Hushållsmanglar

Spirella-Korsetten

FRU MARIA LINDQUIST
Vallingatan 17, n. b., Sthlm. N. 110 09.

Vid Reumatism,
Huvudvärk,
Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert.

Togaltablettorna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

Piska

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Vacker ungdomsfrisk hy får Ni av

Björkbalsam.

I ett föredrag om skönhetsvård yttrar dr. Junger: "En skön hud är den yttre förklaringen av den inre fysiska människan. Har huden frisk och livlig färg, förhöjes isynnerhet hos kvinnan skönhetsens glans. Björkbalsam är ett av naturen själv erbjudet medel och dess tillförlitliga verkan förklaras av de för huden välgörande aromatiska och eteriska oljor den innehåller. Av alla av mig kända skönhetsmedel förtjänar Björkbalsam företräde.

Pris pr flaska Kr. 4: 50.

Parfumerie Royale

Vasagatan 42, Stockholm.

Sjuksköterske Klänningar

ESTER WELIN, Uplandsgatan 19 A.
Stockholm. Telef. N. 91 72.

Eder fot bränner!

Använd då **NOGIBOL** upplöst i varmt fotbad som borttager all ömhet och andra obehag.

BOREOL-svettpulver,

vilket, efter föregående tvättning, inpudras armhålor och kroppen mot armsvett och annan överdriven svettutdunstning. Rekommenderas även som tillförlitligt Fotströ-Pulver.

TEKN. FABR. BORE H. A. B.
Stockholm. Tel. 153 91.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

Eleganta Pälsverk

finnas hos oss i mycket stor sortering. Dock är det ju alltid så att sorteringen är störst i början av säsongen, varför den som vill hava mycket att välja på bör göra sina inköp nu.

Tänk på Källbloms djurmodeller, damer, förrän Ni beställer edra garnityr av skinn! Ut i den affär'n finns mycket, som kan falla er i tycket, om Ni bara gå ditin. Muffar, mössor och baretter, kragar, muddar, pälsjaquetter, bisam, skunk, med härlig glans, rävar med en lurvig svans. Billigare man ej köper, om runt hela sta'n man löper. Göm adressen, damer små: Upplandsgatan 42!

Till landsorten mot postförskott. Katalog sändes på begäran.

Källbloms Pälsvaruaffär

UPPLANDSGATAN 42, Stockholm.

„Cochlea“

Pat. reg. n:r 28597. Världens bästa o. finaste hörapparat. Reglerbar i 10 styrkegrader. Begär katalog och intyg. **MALMÖ BANDAGEETABLISSEMENT** Försäljare för Stockholm: Majorskan Junis Petersohn, Rådmansg. 9.

Damernas bästa

inköpskälla av alla slags garanterade Bandager, Sjukvårds-, Förbands-, Sanitets- och Toilettartiklar, allt för fotvärden.

Iduns läsare 10 % extra rabatt. Särskilda herr- och dambutiker. Hushållsh. 2 kr. Gratis prislista. extra tjocka 2,50

CITY ENGROSLAGER Avd. I.

Butiker: Jakobsbergsg. 27, hörn, av Regeringsg. Flemmingg. 13, mitt för Separator. Till landsorten mot postförskott. Postf. 622. Stockholm I.

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnärning för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

sin hushållsvecka, den ena veckan i köket och den andra med rummen. Nu skall du ha hushållsveckan först, så att jag får se husets vanor med mat och annat, så att det inte blir för stor skillnad med säser och kryddor etc. etc. som var och en ju tar på sitt vis.”

Så tog husets fru första veckan och att hon riktigt ville visa sina framfötter, som man säger, med god mat och många finesser, det kunna ju alla förstå. Det var så trevligt på alla sätt med Vivika i huset att fru Linde, om hon nu var trött, inte kände den. Så tog fröken Ek nästa vecka. ”Giv mig nu fria händer”, sade hon till Vendla, ”låt mig laga vad jag vill och laga det hur jag vill. Nu får inte du, lilla Vendla, sticka din söta näsa i köket, utan du kan damma, vattna blommor, sy litet, spatsera och så vila. Du skall sitta i solen inne i salen och titta ut i den snart vaknande naturen.”

Och det underliga var att Vivika fick göra som hon ville. Alla fogade sig. Fru Linde njöt vilan i långa drag. Hon fick färg på kinderna, glans i ögat, fet blev hon också.

Och fröken Ek gjorde något som husets folk knappast gav akt på. Hon förenklade mycket. Måltidstimmarna ändrade hon något litet. Tjänsteflickan blev mera fri. Det förekom aldrig mycken matlagning på söndagen. Man lagade en del på lördagen, såsom en stek, vilken bara bryntes upp i grytan på söndagen. Ja, hon tog ibland en grisstek kall till söndagen och kunde till och med laga säsen på lördagen. Det var när jungfrun fick resa hem på söndagen och vara fri ända tills måndag kväll. Steken räckte då över måndagen, så att man hade färdig middag då. De dagarna hjälptes båda damerna åt. Fru Linde tyckte att ingenting gått så lätt som sen Vivika Ek kom i huset. Och den nya jungfrun förklarade resolut att hon, jungfrun, flyttade aldrig, förrän hon gifte sig eller hon dog.

När där kom främmande presenterade husets fru Vivika Ek med dessa orden: ”Fröken Ek, mitt hushållsbiträde, min väninna och min privatdoktorinna, som lärt mig konsten att vila och därmed behålla hälsan!”

Ebon.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Finnes någon affär i Stockholm som tar emot och säljer färdigsydd handarbeten.

L. F.-b.

Svar: ”Bikupan”, Malmkillnadsgatan 30 samt föreningen *Genom eget arbete*, Brunnsgränd 2.

Fråga: På ett brukskontor utanför Göteborg äro vi sex tjänstemän, varav en dam. Vi manliga tjänstemän äro mycket besvärade av och förtvivlade över att nämnda dam av oförklarlig anledning alltid sprider en vämjelig stank på kontoret.

Huru skola vi förfara för att på minst stötande sätt göra henne underkunnig om missförhållandet, som hon väl bör kunna afhjälpa?

Cape.

Svar: Stryk för detta med en blåpenna och lägg det på hennes plats.

Fråga: Vore tacksam få adress på någon billig bra plats i Italien eller södra Frankrike, ev.

Lilli Carlsons

TAPISSERIAFFÄR,

Sigtunagatan 3, Stockholm, hörnet av Odengatan. Originella handarbeten. Billiga mönsterritningar. Även egna kompositioner. Material till de moderna handknutna mattorna.

RUINA

nögsta märket
smörblandning

NYA MARGARIN A/B SVEA

TRYGGA EDER ÄLDERDOM GENOM INKÖP AV

LIVRÄNTA

i

SVEA

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG V. HAMNGATAN 3

AVDELNINGSKONTOR: STOCKHOLM DROTTNINGGATAN 19

AGENTER PÅ ALLA STÖRRE PLATSER

”Glad och god skall människan vara”

Varför ser den unga damen så glad och belåten ut? Helt säkert därför att hon i sin hand bär ett nytt exemplar av den tvål, som hon under många månader lärt sig uppskatta såsom den bäste befrämjaren av en vacker, tilltalande hy nämligen *Elfströms Svavel-Tjärtvål N:o 1*.

Den, som en gång börjat använda denna tvål, fortsätter därmed utan att tveka. Det är något speciellt, som utmärker *Elfströms Svavel-Tjärtvål N:o 1* framför andra toalett-tvålar, nämligen dess rikedom på milda, förädlade tjär- och svavelsubstanser. Det är dessa ämnen som i förening med tvålens utsökta sammansättning i övrigt medföra denna välgörande verkan på huden, som alla kunna konstatera, vilka under någon tid regelbundet använt den.

Sätter Ni värde på att för egen del och för familjens övriga medlemmar äga tillgång till en beprövad, modernt och vetenskapligt sammansatt toalett-tvål med medicinska egenskaper — köp då *Elfströms Svavel-Tjärtvål N:o 1*.

Tillverkningen står under kontroll av professorn i kemi vid Upsala universitet, L. Ramberg.

Elfströms Svavel-Tjärtvål N:o 1 säljes överallt å 1.—kr. pr styck. Genom sin överlägsna kvalitet och dryghet är den värd sitt pris.

Låt ej övertala Eder att taga andra s. k. ”svaveltjärtvålar”, även om de erbjudas billigare än *Elfströms*. *Elfströms* är originalet — andra äro efterapningar.

Rena porer —
hudens hälsa.

Tillgodose hygienens krav!

I fråga om mat och dryck övervaka våra myndigheter, att för hälsan skadliga varor ej tillhandahållas allmänheten; även över våra bostäder hålla de ett vaksamt öga, men då det gäller en annan, hygieniskt sett, lika viktig fråga, nämligen våra sängkläder och deras stoppningsmaterial upphör myndigheternas skydd. Här får allmänheten skydda sig själv.

Som det nu är, finns intet laghinder för framställandet eller försäljandet av sängkläder, vadderade med vadd av gammal lump, vit eller kulört, och detta tillämpas även i stor utsträckning.

Obs! Att alla av oss tillverkade sängkläder, madrasser och täcken, äro vadderade med ny, vit bomullsvadd samt försedda med vidstående sanitets- och skyddsmärke "SYSTEM".

ANVÄND **SYSTEM** -MADRASSER -TÄCKEN

Tillverkare:

A.-B. STOCKHOLMS VADDFABRIK
Liljeholmen, Stockholm.
Tel. 12 74, 20 60, Söder 331 76, 332 74.

Aterförsäljare:
Landets förnämsta firmor inom branschen.

Beställ inte

Edra förstoringar genom ombud, utan vänd Eder direkt till en pålitlig firma. Vi utföra alla slags förstoringar.
N. & T. ANDERSSON
Drottningholmsvägen 7, Stockholm.
Telefon Kungsh. 4726.
Noggrant arbete. Billiga priser.

Lindgrens Glasmästeri

21 Döbelngatan, Stockholm.
Rikstel. 9213. Norr 167 52.
Insättning av alla sorters glas i alla valörer. Fönsterglas, speglar, Omförgyllningar, Bly- och Mässingsinfattningar. Speglar o. tavelramar förfärdigade. Glasförsäkringar ombesörjas i större solitt bolag. Allt till moderata priser.

ANTIKA MÖBLERINGAR

ombesörjes bäst genom
HULTKRANTZ RENOVERINGSATELIER & KONSTHANDEL
Mästarsamuelsgatan 7, Stockholm. Tel. 304 27.
Köper och försäljer även i kommission.

På vårt förlag har utkommit:
FRIEDENTHAL, ALBERT,
JORDENS KVINNOR.

Översatt av fil. d:r K. G. Lindblom.
Med 1118 textillustrationer, 16 tontrycksplanscher och 32 planscher i 3-färgstryck.
Pris inb. i 2 halvfranska band kr. 75:—.
Pris inb. i 2 helskinnsband kr. 100:—.
Erhålls genom alla boklädare och direkt från oss på bekväma avbetalningsvillkor.
Stockholm 2 i sept. 1924.
A.-B. FÖR SPRIDNING AV LITTERÄRA VERK.

En vacker hy

kunna damer i alla åldrar uppnå genom dagligt bruk av världens två renaste och bästa hudremer:

Pond's Vanishing Cream och Ponds Cold Cream.

Pond's Vanishing Cream påstrykes varje dag, innan man går ut, som skyddsmiddel mot damm och smuts, väder och vind. Pond's Vanishing Cream gör huden mjuk, len och vit och förlämnar densamma ett utomordentligt friskt utseende. Pond's Vanishing Cream behöver ej ingnidning; den försvinner ögonblickligen, endast efterlämnande en behaglig doft av Jacqueminot Rose. Pond's Vanishing Cream är ett förträffligt underlag för puder.

Ansikte, hals, händer och armar böra varje afton ingnidning med Pond's Cold Cream, som är närande för huden. Pond's Cold Cream håller porerna rena, gör huden len och förlämnar en vacker och klar hudfärg. Pond's Cold Cream motverkar i högsta grad uppkomsten av rynkor.

Pond's Cremer befrämja icke | Pond's Vanishing Cream och härvaxten. | Cold Cream erhålls överallt.

Gratis-prover.

Mot insändande av 20 öre i frimärken till porto och emballage sända vi Eder gratis provtuber av både Cold Cream och Vanishing Cream. Gäller en vecka från den 12/10—19/10 1924.

Pond's Generalagentur: Pilestraede 19—25, Köpenhamn K.

Pond's Cold Cream and Vanishing Cream

Schweitz, där en klen dam kunde inackordera sig några höstmånader. Ungefärligt pris? Svar till X. Y. Z.

Svar: Ett verkligt bra vilohem för klena personer är "La violette", Chexbres Suisse. Det förestås av ett par sjukskoterskor och är beläget i en idealiskt vacker natur. Priset är jämförelsevis billigt, från 7—10 fr. per dag.

Fråga: Kan någon, som känner till hus-oret, lämna upplysning om detta liksom mjöl-oret småningom torkar bort av sig själv.

Orolig.

Svar: Oret förekommer blott i tre arter: ost-oret, mjöl-oret och en art, som parasitiskt lever på andra insekter. Kanske ni med "hus-oret" menar någon annan insekt, som verkar förstörande på trä? T. ex. dödsuret eller träbil-len? Ni kunde försöka i trota dem med att spruta fotogen, där de anställa sin skada.

Fråga: Var så vänlig och upplys mig om det finnes några personer i Stockholm, som köper miniatyrmålningar. Vore tacksam för deras namn och adress: Under-tecknad äger 5 st. miniatyrmålningar, däribland en i vaxtryck från 1700-talets början.

Helene.

Svar: Om målningarna äro utförda av kända konstnärer eller föreställa kända personer kunna de hembjudas till Bukowskys konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm eller Stina Swanbergs Antikvitetshandel, V. Trädgårdsgatan 17, Stockholm.

Fråga: För flera år sedan utkom som jag tror på Skoglunds förlag några romaner översatta från italienskan av E. af D. Förövrigt vet jag varken författarens eller böckernas namn varför det varit mig omöjligt att få reda på dem i någon bokhandel.

Finnes någon av Iduns läsare som kan hjälpa mig få reda på böckernas namn vore jag mer än tacksam.

Intresserad.

Svar: Av sagda översättare ha bl. a. utgivits, Salvatore Farinas, "Med förbundna ögon", utkom 1885, Fogazzaros "Daniele Cortis" 1886, samma författares "Malombra" samt 1891 på Skoglunds förlag, Edmondo Amicis "På oceanen".

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

"Modfärd hustru". Tyvärr kunna vi ej införa alla de mångfaldiga anmodanden om hjälp som strömma in till redaktionen. Läsekretsens visserligen stora hjälpsamhet skulle sättas på ett alltför starkt prov.

EXP. BREVLÅDA.

Signatur "Energisk" och "Praktisk" ha svar att hämta å Iduns exp.

Nehej!
Det skulle vara
MZADIG?
Tvättpulver
med violdoft
sa' Mamma!

Hellinnenäsduk
(hög kvalitet med hälsöm 33x33 cm. Pr duss. 9.—)

Hemvävd kökshandduk
extra prima slitstark kval. 60x80 cm. Pris pr heldussin 11.50

Toilethandduk
4-skaft, helvit, prima kvalitet. Pris pr heldussin 11.—

Hälsömsdukar
damast, extra prima kvalitet rosenmönster, mycket vackra, 90x90 100x100 125x125 cm.
6:— 7: 50 12:— pr st.
Servietter till d:o.
15x15 23x23 30x30 cm.
4: 50 6: 50 11:— pr dss.

Lapp och Rysslinne
170 cm. bred. Pris pr mtr 6 kr.

Alla varorna äro av prima helinne och bästa kvalitet, och sända vi på begäran prover å handdukar, borddukar och lärfater på villkor att de returneras till oss.

Gamla Finska Linnemagasinet
Drottninggatan 16, 1 tr., Sthlm.

Tillaga

Edra korvvaror hemma med tillhjälp av en

BOLINDERS KÖTTKVARN

Då smaka de bättre och bli dessutom billigare.

Astma

och kronisk bronchitis (lungkatarr) botas med speciella behandlingar.

Doktor P. von Rublow,
Riddareg. 16, Sthlm. Tel. Öst. 45 49.

Bibehåll Eder Bungdom, hälsa och energi!

Börja dagen med ett glas ENOS "Fruit Salt"

Låt Eder första tanke varje morgon gälla ett glas vatten, kallt eller varmt, friskt skummande med en tesked ENOS uti.

ENOS "Fruit Salt" är det härligaste «invärtesbad». Tag det varje morgon för den inre renlighetens skull; precis som Ni sköter Eder yttre toalet.

ENOS verkar med Naturen, icke emot. Det är en välsmakande, skummande hälsodryck med de värdefulla och uppfriskande egenskaperna frukt i koncentrerad och ändamålsenlig form.

God hälsa är vägen till rikedom.

Till salu å samtliga apotek, hos varje fågehandel och ledande diverseaffär m. fl.
Gen.-ag. A.-B. Platén & Co., Stockholm. E 4

ENO'S "FRUIT SALT"
Det enda äkta fruktsaltet

MINA DAMER!

Eder elegans, hälsa och trevnad är beroende av en korsett, som motsvarar Eder figurs individuella krav. Låt därför sy Eder korsett i **KORSETT-SALONGEN**

Erhålls 3 dagar efter mättagning.
Gör ett besök Regeringsg. 22, 1 tr., eller ring Norr 5066 för demonstration i Eder bostad.

FRU GERDA MALMBORG
Stockholm.

Solsken i sitt hem får de som putsa diskbänken med "ZINKSOL".
Nye Zinksolrsb.iken, Örebro.

Bensintvätta

På 2 å 3 dagar Dräktur och Kostymer.

Norrköp. Kem. Tvätt
9 Hötorget (nedom Hallen). 4 Hantverkareg. Stockholm. Tel. 12 29.

Vidus moderna golvlampor

böra finnas i varje hem. Finnes hos alla välsorterade belysnings- och möbelfärar.

A.-B. VIDUS, ARVIKA.

Mors lilla hjälpreda

skall ut och köpa smör.

För henne existerar intet annat smör än **Mustads Bästa-Växt**. En smörgås med Mustads Bästa-Växt är det godaste hon vet.

Handlanden skulle försöka ge henne ett annat märke och sade att det var lika bra.

"Då har farbror inte smakat Mustads", sa lillan och gick till en annan affär.

*Den som en gång provat Mustads
köper aldrig något annat.*

Krantz

Låt WB:s bedårande doft

*och livande friskhet sätta präge på Eder person,
Edert hem och hela Eder omgivning. Den, som
en gång provat den, gillar sedan ej annat än*

WB
Eau de Cologne

Den bästa fiskleverolja

för medicinskt bruk framställes av norsk torsklevertran. Denna utvinnes ur den vanliga torskens lever, och oljan från denna värderas högst för medicinskt bruk. Härtill kommer omedelbar, rationell beredning av oljan, varigenom den vinner sin utsökta vithet och milda smak samt behåller sina för hälsan så värdefulla egenskaper.

Möllers Hydroxylfria Fiskleverolja tillverkas med stöd av över 70-årig erfarenhet. Den är den bästa, som står till buds. Också har på alla utställningar högsta utmärkelse tillerkänts

Möllers Fiskleverolja

— Hydroxylfri —

Pris pr flaska kr. 1: 80. Till salu å alla apotek samt hos färg- o. kemikaliehandl. Erhålles endast på originalflaskor.

HÅKANSSON

*Pengarna
tillbaka*

får Ni vid användande av

NABO

till tvätten, ty den arbetstid, som vid NABO-TVATT in-
besparas, är enligt gängse timpenning mera värd än vad
NABO kostar i inköp.

NABO gör själv 9/10 av arbetet, och skänker en blän-
dande vit, doftande tvätt utan att skada tyget.

Ⓣ

LUNDJNS

I D E A L E T

för varje kvinna är skönhet.
Betänk att vårt ombytliga
klimat kräver en omsorgs-
full och förständig hud-
vård för att erhålla
en mjäll- och vacker
hy. Ett erkänt och
effektivt hudför-
sköningsmedel är

**YVY-
TVÅLEN**

Aktiebolaget YvY-Fabriken, Ystad.

Idun

Gyllenhammars

HAVRE-MUST

HÅLLER KROPPEN
UNG OCH SPÅNSTIG

Hur bevarar Lillebil sin skönhet?

Jo, genom dagligt användande av

Det er mig en glæde at kunne anbefale et saa fortrinlig middel som **Millidin-hudcrème**. Den forkjöner og beskytter huden.

Stockholm den 16 Sept. 1924.

Lillebil Ibsen.

Millidin-hudcrème finnes att tillgå som dagcrème (torr), natterème (fet). Pris per tub Kr. **0: 85**.

Finnes ej Millidin-hudcrème å Eder plats sändes den mot postförskott från

MILLIDIN-FABRIKEN A. B. - HÄLSINGBORG

NEDERLAG: NILS F. ENGSTRANDH & Co, Brunkebergstorg 9, Stockholm. Telegr.-adr.: ENCO. Telefon: Norr 121 05.

Iduns Höstnummer medföljer denna vecka som B-n:r gratis till alla prenumeranter.